

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

КҮРІШ ЕҒУ - КӘСІП, ДИҚАНҒА - НӘСІП

**БИЫЛ БАЛҚАШ АУДАНЫ БО-
ЙЫНША 29 809 ГЕКТАР СУАРМАЛЫ
ЖЕРГЕ ЕГІН ЕГІЛСЕ, ОНЫҢ 7530 ГЕК-
ТАРЫ АРПА-БИДАЙ, 6 800 ГЕКТАРЫ
КҮРІШ, 13 911 ГЕКТАРЫ КӨПЖЫЛДЫҚ
ШӨП. СОНЫМЕН ҚАТАР 867 ГЕКТАРЫ
БІР ЖЫЛДЫҚ ШӨП. АЛ 230 ГЕКТА-
РЫНА КАРТОП ОТЫРҒЫЗЫЛСА, 321
ГЕКТАРҒА БАУ-БАҚША ӨНІМДЕРІ
ЕГІЛГЕН.**

Аудан диқаншылары жоспарланған 6 800 гектар жерге күріш дақылын толық сіңіріп, егілген егіс көлемінің 5000 гектарын сумен бастырып үлгерді. Мәселен, Агрофирма «Бірлік» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі өздерінің шаруашылығына тиесілі 5447 гектар суармалы жердің 1100 гектарына бидай, 1406 гектарына көпжылдық шөп және 941

гектарға күріш дақылын себуді жоспарласа, қазіргі кезде шаруашылық жерге сіңірген күріш дақылының 761 гектарын сумен бастырып үлгерген.

Еңбектің көрігін қыздырып, егіс алқабында жүрген механизаторлар Санат Төлжарасов, Талғат Жұманазаров және Ермек Кенжетайдың айтуынша, егін егу жұмыстарына шаруашылық бойынша 22 техника жұмылдырылған. Күріш егу науқанында 8 тұқым сепкіш тұрақты жұмыс атқарып, нәтижесінде белгіленген мерзімде өз жұмыстарын ойдағыдай аяқтаған.

Егістік алқапты сумен бастыру жұмыстары жайында әңгіме өрбіткен Агрофирма «Бірлік» ЖШС-нің гидротехнигі Әлімжан Ахметов судың деңгейі жылдағыға қарағанда аз мөлшерде екенін тілге тиек етіп, қиындықтардан шығу жолдарын қарастырып жатқанын айтады.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

НЕГЕ?

ТҮСІНБЕЙ КЕЛЕДІ

16 мамырдан бастап еліміздің барлық өңірінде Ұлттық біріңғай тестілеу басталды. Тестілеу сынағы 5 шілдеге дейін жалғасақ. Биыл жалпы Ұлттық біріңғай тестілеуге қатысу үшін 290 мыңға жуық өтініш келіп түскен. Сондай-ақ ҰБТ-да биыл тестілеуге бірқатар өзгерістер енгізілді.

Атап айтсақ, талапкерлерге ыңғайлы болуы үшін алғаш рет ҰБТ күнін, уақытын, орны мен бейіндік пәндерін еске салатын смс хабарлама жіберілді. Хабарлама тест тапсырушы түлектердің өзіне, сондай-ақ кәсіптік жасқа толмаған оқушылардың ата-аналарына жолданды.

Академиялық адалдықты сақтау мақсатында әр талапкердің тест нұсқасы таңбаланыпты. Яғни, ҰБТ-да әрбір оқушының жеке тест нұсқасы болды. Сондай-ақ сынаққа кіргізу – үш деңгейлі жүйе бойынша жүзеге асырылады: Face ID жеке басын сәйкестендіру арқылы, жеке куәлік бойынша, және отырғызу орнында жеке басын сәйкестендіру жүргізілді. Биыл тестілеу «1 компьютер – 2 камера – 1 тестіленуші» қағидаты бойынша өтіп жатыр. Егер бұған дейін сынақ процесін әр компьютердің жоғарғы жағынан бақылап отыратын бір камера ғана болса, енді тестіленушінің жеке басын сәйкестендіруге және бөде адамдардың кіруіне жол бермеуге мүмкіндік беретін екінші (фронталды) камера орнатылған.

Алайда бақылау күшейтіліп, қаншама кезеңдік тексерістен өтсе де талапкерлердің арасында қулығына құрық бойламай, аяла-сын асырғысы келгендер болыпты. Бүгінгі таңда Ұлттық тестілеу орталығының статистикасына сүйенсек, 174 талапкер смартфон, шпаргалка және басқа да рұқсат етілмеген көмекші құралдар алып кіргені үшін тест тапсыру

мүмкіндігінен айырылған. Тестілеу кезінде 159 адам шығарылып, олардың нәтижелері жойылды.

Ұлттық тестілеу орталығының директоры Руслан Емелбаевтың айтуынша, бүгінде прокторинг, яғни, бейнежазба арқылы тексеру жүргізіліп жатыр, егер тыйым салынған заттарды пайдалану және ережелерді бұзу фактілері анықталған жағдайда, оқуға түсушінің ҰБТ нәтижелері жойылады дейді.

Сондай тәртіп бұзғандар қатарында 139 бал жинаған екі оқушының ісі тіркелді. Бейнежазба арқылы қайта тексеру кезінде аталған оқушылардың ереже бұзғаны белгілі болды. Тиісті шаралар қолданып, тестілеушілердің нәтижесі жойылды. Бұл елді дүр сілкіндірген бір ғана жағдай. Ал мұндай сорақылықтардың нешесі орын алады. Бірі ұялы телефонмен ұсталса, екіншісі рұқсат етілмеген көмекші құралдармен, енді бірі орнына басқа тұлғаны кіргізумен әлек болады.

Жыл сайын Ұлттық біріңғай тестілеуге өзгертулер енгізіліп, сұрақтар жаңарғанмен жылдағы қолданатын тәртіп біреу. Түлектердің он бір жыл алған білімі тестілеуде өз нәтижесін беруі керек. Темірдей тәртіп пен академиялық тазалықтың өзгермейтінін ата-аналар да, түлектер де біліп, ендігі еттері үйренсе керек. Алайда тәртіп бұзушылар мұны әлі күнге түсінбей келеді. Неге?

Арайлым БЕЙСЕНҒАЛИҚЫЗЫ

АНДАТПА

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР → 3 стр.

**ПОРУЧИЛ УСИЛИТЬ
РАБОТУ ПО СДЕРЖИВАНИЮ
ИНФЛЯЦИИ**

САЛТАНАТТЫ ЖИЫН → 5-бет

**ДӘРІГЕРЛЕР
МАРАПАТТАЛДЫ**

МАМАНДЫҒЫ МАҚТАНЫШЫ → 7-бет

АУЫЛДАҒЫ ФЕЛЬДШЕР

ЕЛ АҒАСЫ → 8-9-бет

ЗАМАНА ЗАҢҒАРЫ

ДАЛА ТӨСІНЕН

ШӨП ОРУ НАУҚАНЫ БАСТАЛДЫ

«ҚЫСТЫҢ ҚАМЫН ЖАЗ ОЙЛА» ДЕМЕКШІ, АУДАН КӨЛЕМІНДЕ МАЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫМЕН ТҰРАҚТЫ АЙНАЛЫСАТЫН ШАРУАШЫЛЫҚТАР ҚЫСҚЫ МАЛ АЗЫҒЫН ДАЙЫНДАУ МАҚСАТЫНДА ШӨП ШАБУ ЖҰМЫСТАРЫН БАСТАП КЕТТІ.

Қысқы мал азығын дайындау бүгінгі күннің басты мәселесі болғандықтан, бұл күрделі әрі маңызды жұмыс жүйесі үнемі аудан әкімінің назарында. Сондықтанда осы салаға жауапты мамандар шөп ору науқанын жіті бақылап, үнемі ат үстінде жүр десекте болады.

Аудандық ауылшаруашылық мамандарының айтуынша, биылғы жылға аудан бойынша 13 991 гектар суармалы жерге көпжылдық жоңышқа шөбі егілген. Бүгінгі таңда көк шалғынға шалғы салған шөпшілер егіс алқабының 3 100 гектар жерін шауып, оның 1800 гектарын бастырып үлгерген. Мұның сыртында 360 гектар жерден шабылған жоңышқадан қысқы мал азығы ретінде 6662 тонна пішендеме дайындалған екен.

Шөп шабу науқанына белсенділік танытып, қысқы мал азығын дайындау

жұмыстарына ойдағыдай атсалысып жатқан шаруашылықтардың бірі Агрофирма «Бірлік» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі. Аталмыш шаруашылықтың егіс алқабына осы аптада аудандық ауылшаруашылығы мен жер қатынастары бөлімінің мамандарымен арнайы барып қайттық. Ол

жерде Агрофирма «Бірлік» ЖШС-нің шөп шабумен тұрақты айналыстын бөлімшенің жұмыс барысымен жақын таныстық. Қысқы мал азығын дайындап, жан таласып жатқан пішеншілердің жұмыс қарқынын көзбен көріп, атқарылып жатқан жұмыстардың жүйелі екендігіне көңіл толып, бір маркайып қалдым.

Шөп шабу науқаны жайында Агрофирма «Бірлік» ЖШС-нің директоры Алмаз Қыстаубаевтан сұрағанымда ол өз шаруашылығына тиесілі суармалы егіс алқабының 3 500 гектарына көпжылдық шөп егіліпті. Бүгінгі таңда жоңышқалықтың 1 500 гектары шабылса, оның 1000 гектары бастырылған. Мұның сыртында 3000 тонна пішендеме дайындалған. Бірінші орылымды жедел аяқтау мақсатында шөп шабуға арналған он сегіз «Германка», екі «MacDon», комбайндары және отызға жуық «МТЗ-80» тракторлары жұмылдырылған. Ауа райы жауын-шашынсыз болса, 25 маусымға дейін шөп ору науқанының бірінші орылымының толық аяқталатынына кәміл сенімді.

Ел игілігі үшін жасалынып жатқан жұмыстардың жүйелі атқарылғаны бәріміз үшін маңызды мәселе. Сондықтан да шөп шабу жұмыстарының дер кезінде аяқталуына атсалысып, күннің аптап ыстықтарына қарамастан дала кезіп жүрген диқаншылардың жұмыстарына сәттілік тілейік.

Бақтығали ДӘУІТБАЕВ
БАЛҚАШ АУДАНЫ

АУДАН ТЫНЫСЫ

БОС ЖҰМЫС ОРЫНДАРЫ ЖӘРМЕҢКЕСІ өтті

Үкіметтің 2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі Ұлттық жобасын жүзеге асыру аясында Панфилов аудандық халықты жұмыспен қамту орталығы азаматтарды еңбекпен қамту және кәсіпкерлікке оқыту бағытында ауқымды жұмыстар жасап келеді.

Осы жылдың 5 айында орталыққа 1535 жұмыссыз жандар жүгініп, олардың 1072-сі еңбекпен қамтылды. Бірқатар жастар өздерінің өтініші бойынша мамыр айынан бастап «Жаркент крахмал-сірне зауыты» ЖШС қысқа мерзімді кәсіптік мектебінде оқып, мамандық алды. Ал оқуын аяқтаған соң, осы кәсіпорында тұрақты жұмысқа орналасады.

Сонымен қатар ағымдағы жылы әлеуметтік еңбек орындарын құрған кәсіпорындарға 86 жұмыссыз адам 11 ай мерзімге уақытша жұмысқа жіберілді. Олардың алтауы жұмысты аяқтап, бесеуі тұрақты еңбекке орналасты. Жоғарыда аталған Ұлттық жоба аясында қоғамдық жұмыстарды ұйымдастыруға өтініш білдірген мекемелерге жұмыспен қамту орталығына жүгінген 752 адам ақылы қоғамдық жұмыстарға жолдама алып, бүгінгі күнде өңірдің экономикалық, әлеуметтік және экологиялық тұрғыдағы пайдалы

қарекеттерін жасауда. Бұдан тыс жастар тәжірибесі ұйымдастырылды. Оған өтінім берген мекемелерге 12 ай мерзімге 81 жас түлекті тарту жоспарланып, мамыр айының алғашқы күнінен бастап 38 жас жіберілді.

Орталық арқылы жоғарғы және арнайы оқу орнын тәмамдаған еңбек тәжірибесі жоқ жас мамандарға арналған «Алғашқы жұмыс орны» жобасы жүзеге асырылуда. Оған 16 маман 18 айға жолдама алып, арнайы тәлімгерлердің қамқорлығымен тәжірибе жинақтауда.

Панфилов аудандық халықты жұмыспен қамту орталығы жұмыс іздеуші азаматтарға «Бос жұмыс орындары» жәрмеңкесін ұйымдастырып, 70 азаматқа пайдалы кеңес беріп, 38 жұмыссыз жүрген жанға жолдама берді.

Бұл іс-шараға 11 жұмыс беруші қатысып, 40-тан астам бос жұмыс орны ұсынылды.

М. НҰРСЕЙІТ.
ПАНФИЛОВ АУДАНЫ

ӘЛЕУМЕТ

Мамыр айында Жетісу және Алматы облыстарының тұрғындарынан Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына 3,1 млрд. теңге түскен.

ҚОРҒА 3,1 МЛРД. ТЕҢГЕ ҚАРЖЫ ТҮСТІ

2022 жылдың мамыр айында жаңа құрылған екі облыс тұрғындарынан міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру үшін 3,1 млрд. теңге аударымдар мен жарналар түскен.

Республика бойынша мамыр айында түскен жарналар сомасы 247,7 млрд. теңгені құрады.

«Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» КЕАҚ Алматы облысы бойынша филиалының директоры Нұрлан Отарғалиев атап өткендей, мамыр айында тұрғындардан 1,7 млрд. теңге аударымдар және 1,3 млрд. теңге жарналар түскен. Өңірде өзін-өзі жұмыспен қамтығандардың арасында бірыңғай жиынтық төлем арқылы медициналық сақтандыруға төлейтіндерден Қорға мамыр айында 17,3 млн. теңге түсті.

Ал жарты жыл ішінде Қорға Жетісу және Алматы облыстарының тұрғындарынан барлығы 13,8 млрд. теңге түсті.

МӘМС-ке келіп түскен барлық қаражат, сенімгерлік басқару шарты бойынша Ұлттық банкте сақталады және кейіннен МӘМС шеңберінде көрсетілетін қызметтерді төлеуге жіберіледі.

«Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры»
КЕАҚ Алматы облысы бойынша филиал

ҚЫЛМЫС ХРОНИКАСЫ

ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛДЫ

Алматы облысы бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет көлік инспекциясының қызметінде 27 сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды.

Сыбайлас жемқорлықтың жоғары аймағына жылжымалы көліктік бақылау бекеттерінің қызметімен байланысты бағыттар, сондай-ақ шетелдік рұқсат беру бланкілерін беру рәсімі және техникалық тексерулер қызметі кірді.

Инспекцияның ұйымдастыру - басқару қызметінде өрескел заңбұзушылықтар мен сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды.

Алматы облысы бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет басшысының бірінші орынбасары Тимур Темірәлиевтің айтуынша 1 млн. 400 мың теңге сомасында іссапарларды негізсіз төлеу фактілері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді бұзу фактілері анықталған.

«Аумақтық инспекцияның А. есімді қызметкері мемлекеттік қызметші бола отырып, автомобиль бөлшектерінің көтерме саудасы бойынша кәсіпкерлік қызметпен айналысты. Ал бұл қолданыстағы заңнаманы тікелей бұзу болып табылады», – дейді ол.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің хабарлауынша, көліктік бақылау инспекциясы сыбайлас жемқорлыққа неғұрлым бейім органдардың бірі болып табылады. Тек 2020-2021 жылдар аралығында Облыстық сыбайлас жемқорлыққа қарсы ведомствосы парақорлық фактілері бойынша 32 қылмыстық істі тіркеді, оның нәтижелері бойынша 3 лауазымды тұлға 17-ден 55 миллион теңгеге дейін айыппұлмен түрлі мерзімге сотталды.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР

УСИЛИТЬ РАБОТУ ПО СДЕРЖИВАНИЮ ИНФЛЯЦИИ

Премьер-министр Алихан Смаилов поручил усилить работу по сдерживанию инфляции, передает Tengrinews.kz.

На заседании правительства Смаилов сообщил, что по итогам мая годовая инфляция в стране составила 14 процентов. При этом уровень продовольственной инфляции достиг 19 процентов. Одним из главных факторов ускорения инфляции остается рост мировых цен на продовольственные товары.

«Первые руководители государственных органов и акимы должны усилить работу по сдерживанию инфляции и принимать действенные меры», – сказал премьер-министр.

Председатель Национального банка Галымжан Пирматов сообщил, что инфляция в Казахстане в мае 2022 года в годовом выражении ускорилась до 14 процентов с 13,2 процента в апреле 2022 года.

«Месячная инфляция замедляется, составив в мае 1,4 процента против 2 процентов в апреле и 3,7 процента в марте, но все еще остается высокой и превышает прошлогодние показатели и среднегодовые зна-

чения. Темпы замедления месячной инфляции отражают, с одной стороны, устойчивый внутренний спрос на фоне положительного фискального импульса, с другой стороны – высокие инфляционные ожидания. Наибольший вклад продолжает вносить рост цен на продукты питания, достигший в годовом выражении 19 процентов», – рассказал Пирматов.

Он отметил, что внешний инфляционный фон продолжает оказывать повышательное давление на цены непродовольственных товаров, рост которых ускорился с 11,1 процента до 11,9 процента. Инфляция платных услуг выросла с 8,9 процента до 9,1 процента, несмотря на сдерживающий эффект от введенного моратория на рост цен на регулируемые услуги. На конец 2022 года Национальный банк прогнозирует инфляцию на уровне 13–15 процентов. Прогноз сформирован с учетом реализации комплекса мер правительства по

контролю и снижению уровня инфляции, который фокусируется на сбалансированном развитии потребительских рынков.

«При успешной реализации данного комплекса мер инфляция может снизиться до нижней границы прогноза. Ожидается некоторое ускорение роста цен на непродовольственные товары, который будет сдерживаться регулируемым ростом цен на ГСМ. Инфляция платных услуг будет замедлять-

ся на фоне высокой базы 2021 года. Отмечаем риски повышения цен на регулируемые коммунальные услуги после завершения моратория на их повышение, а также рост цен на рыночные услуги на фоне повышенных инфляционных ожиданий», – добавил глава Нацбанка.

Ожидается, что в 2023 году инфляция постепенно замедлится до 7,5–9,5 процента с учетом принимаемых мер в области денежно-кредитной политики, постепенного снижения внешнего инфляционного давления и планируемого к реализации контрциклического бюджетного правила. Он напомнил, что 6 июня Национальный банк сохранил базовую ставку на уровне 14 процентов.

«При отсутствии новых шоков сохранение текущего уровня базовой ставки окажет сдерживающее воздействие на рост цен в среднесрочной перспективе», – отметил Галымжан Пирматов.

Ранее Национальный банк опубликовал обновленный прогноз роста экономики Казахстана.

НОВЫЕ ОБЛАСТИ В РК

НУЖНО ЛИ ЛЮДЯМ МЕНЯТЬ ДОКУМЕНТЫ

Новые области в РК – Абайская, Улытауская и Жетысуская. Скоро ожидается их юридический ввод. На этом фоне многие задались вопросом: «Нужно ли людям менять документы?». Об этом сообщает Bizmedia.kz – новости бизнеса.

Нужно ли будет жителям новых областей – Абайской, Улытауской и Жетысуской областей – после их создания менять документы, рассказали в департаменте регистрационной службы и организации юридических услуг МЮ РК.

«Согласно положениям действующего законодательства, данные реформы не требуют переоформления ранее выданных документов в сфере

регистрации прав на недвижимость и юридических лиц», – отмечают в департаменте регистрационной службы и организации юридических услуг.

Так, пунктом 2 статьи 6 закона «О государственной регистрации прав на недвижимое имущество» установлено, что регистрация изменений наименования населенных пунктов, названий улиц, а также порядкового номера зданий и иных строений (адреса), изменений кадастровых номеров в связи с реформированием административно-территориального устройства РК не возлагается на правообладателя и осуществляется безвозмездно.

«Таким образом, образование новых областей, переименование населенных пунктов не обязывает собственников обращаться в регистрирующий орган для внесения таких изменений в правоустанавливающие (к примеру: договор купли-продажи, дарения, акт приема в эксплуатацию, постановление акимата и иные) и идентификационные документы (акт на земельный участок, технический паспорт на объект недвижимости)», – пояснили в департаменте Минюста.

Указывается, что изменение наименования населенного пункта и другие реквизиты адреса объекта недвижимости (наименование улицы, порядковый номер здания, помещения) обновляется в государственной базе данных «Регистр недвижимости» автоматически в рамках интеграционного взаимодействия с информационной системой «Адресный регистр».

Также в Минюсте отметили, что согласно закону «О правовых актах» нормативные правовые акты, возлагающие новые обязанности на граждан или ухудшающие их положение, обратной силы не имеют.

«В этой связи официальные документы юридических лиц, в которых указано прежнее наименование областей, населенных пунктов не теряют свою юридическую силу. Образование новых областей не возлагает обязанности на представителей юридических лиц по уведомлению органов юстиции по переоформлению учредительных документов (устава, договоров купли-продажи и так далее), а также печати», – добавили в ведомстве.

При этом свидетельства о государственной регистрации актов гражданского состояния выписываются в точном соответствии с актовыми записями. Названия местностей указываются в соответствии с существовавшим административно – территориальным делением, а местом государственной регистрации – регистрирующий орган, обслуживающий эту местность по существующему административному делению.

Указание в документах прежнего наименования населенных пунктов не обязывает граждан обращаться в регистрирующий орган для внесения изменений в документы.

Смена документов будет произведена в случае утери или непригодности для использования, заключили в ведомстве.

МИНОБРАЗОВАНИЯ

КАК ПЕРЕДАЕТ SPUTNIK, В КАЗАХСТАНЕ РАЗДЕЛИЛИ МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ. СООТВЕТСТВУЮЩИЙ УКАЗ ПОДПИСАЛ ПРЕЗИДЕНТ КАСЫМ-ЖОМАРТ ТОКАЕВ.

РАЗДЕЛИЛИ НА ДВА ВЕДОМСТВА

«Постановляю реорганизовать министерство образования и науки Республики Казахстан путем разделения его на:

– министерство просвещения Республики Казахстан с передачей ему функций и полномочий министерства образования и науки Республики Казахстан в области дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования, охраны прав детей, обеспечения качества в сфере дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, цифровизации дошкольного, среднего, технического и профессионального образования;

– министерство науки и высшего образования Республики Казахстан с передачей ему функций и

полномочий министерства образования и науки Республики Казахстан в области высшего и послевузовского образования, языковой политики, науки, обеспечения качества в сфере высшего и послевузовского образования и науки, цифровизации высшего и послевузовского образования», – говорится в сообщении на сайте Акорды.

Правительству Казахстана необходимо обеспечить перераспределение сотрудников министерства по согласованию с Администрацией президента.

«Контроль за исполнением настоящего Указа возложить на Администрацию президента Республики Казахстан», – говорится в указе.

Документ вводится в действие со дня его подписания.

ЦИФРОВИЗАЦИЯ

ВНЕДРЕНИЕ 5G

Как передает Nur.kz, глава правительства Алихан Смаилов провел заседание Комиссии по вопросам цифровизации. В ходе обсуждения он поручил внедрить в Казахстане сети пятого поколения (5G). Об этом сообщается на официальном сайте премьер-министра.

Участники заседания рассмотрели вопросы реинжиниринга бизнес-процессов в госорганах, внедрения упрощенного механизма корректировки сведений о гражданах и юридических лицах, а также внедрение и развитие 5G.

Выступая с докладом по первому вопросу, министр цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Бағдат Мусин сообщил, что проводится комплексный реинжиниринг процессов и функций госорганов, а также сокращение документооборота и отчетности, который предполагает общее сокращение сроков и этапов в два раза.

На сегодняшний день работой охвачено более 100 бизнес-процессов: по 55 проведен реинжиниринг, 35 находятся на согласовании госорганов, 43 бизнес-процесса описаны и формализованы.

Реинжиниринг позволит в разы сократить время оказания сервисов гражданам и бизнесу, улучшить взаимодействие госорганов в целом.

Под оптимизацию попал ряд популярных у граждан услуг, в частности: покупка автомобиля (15 мин, перерегистрация посредством онлайн-сервисов), ликвидация ТОО (1 месяц), установление инвалидности (возможность заочного освидетельствования), перепланировка

квартиры (1 день), получение больничного листа (дистанционный формат) и так далее.

Ожидается, что полное внедрение изменений будет выполнено до конца года.

Сформированы предложения по трансформации процессов ввоза и экспертизы лекарств, обеспечения граждан бесплатными медикаментами, приобретения и управления земельными участками, дистанционной постановки на воинский учет и другие. Они находятся на обсуждении с госорганами.

Кроме того, проведение реинжиниринга бюджетного и нормотворческого процессов госорганов позволит правительству осуществлять регулярный контроль реализации стратегических задач, макроэкономической ситуации в стране, хода реализации национальных проектов в режиме реального времени на основе актуальных и корректных данных, что в совокупности станет ядром перехода государства на новый цифровой формат деятельности.

Премьер-министр поручил качественно и в срок завершить все работы в этом направлении.

В ходе рассмотрения второго вопроса было отмечено, что на сегодняшний день граждане часто сталкиваются с необходимостью внесения корректировок в различные документы

из-за ошибок в государственных базах данных.

Для изменения ситуации предлагается обеспечить публикацию госорганами сервисов для приема электронных заявок на корректировку сведений. Благодаря этому пользователь сможет оперативно отправлять запрос в уполномоченный госорган, не посещая нотариуса или ЦОН.

Алихан Смаилов поддержал озвученные подходы и поручил детально проработать вопрос их реализации.

При рассмотрении третьего вопроса повестки было отмечено, что в настоящее время в Казахстане проводятся работы по внедрению стандарта сотовой связи пятого поколения 5G/IMT. Проведенные испытания показали хорошие результаты: эффективная зона покрытия частот – более 10 квадратных км, скоростной показатель – до 1,6 Гбит/с, уровень задержки – менее 10 мс.

В 2021 году частным операторам было предоставлено право на тестирование технологии 5G в городах Нур-Султан, Алматы и Шымкент.

Смаилов поручил дополнительно проработать механизмы распределения частот для сетей 5G и повторно внести обновленные предложения на рассмотрение комиссии.

Напомним, что с октября минувшего года сеть 5G запустили в тестовом режиме в двух городах Казахстана – Алматы и Нур-Султане.

Льготная ипотека

С 20 июня по 19 июля 2022 года (включительно) на платформе OTBASYBANK.KZ БУДЕТ ОТКРЫТ ПРИЁМ ЗАЯВОК НА УЧАСТИЕ В ПРОГРАММЕ «БАКЫТТЫ ОТБАСЫ», СООБЩАЕТ BAIGENEWS.KZ СО ССЫЛКОЙ НА САЙТ БАНКА.

ПРИЁМ ЗАЯВОК НА ИПОТЕКУ ПОД 2 ПРОЦЕНТА

Участники программы смогут получить кредит по ставке 2% годовых сроком до 20 лет. Для получения займа необходим первоначальный взнос в размере 10% от суммы. На эти средства можно приобрести первичное или вторичное жильё.

Для жителей Нур-Султана, Алматы (включая пригородные зоны), Шымкента, Актау и Атырау максимальная сумма займа составляет 15 миллионов тенге, в остальных регионах – 10 миллионов.

Недвижимость можно приобрести только в том регионе, где за-

ёмщик стоит в очереди на жильё.

Принять участие в программе смогут граждане, стоящие в очереди на жильё и входящие в следующие категории:

- ▶ многодетная семья;
- ▶ семья, воспитывающая ребенка с ограниченными возможностями;
- ▶ неполная семья (с момента расторжения брака должно пройти не менее трёх лет).

МЕДИЦИНА КӘСІБІ - МАМАНДЫҚТЫҢ АСЫЛЫ

Елімізде жыл сайын маусым айының үшінші жексенбісі медицина қызметкерлерінің төл мерекесі болып есептеледі. Осы атаулы күнде ақ халатты абзал жандарға арнайы құрмет көрсетіліп, еңбектері ерекше бағаланады. Адам жанының арашашысына айналған ақ желеңдер денсаулық сақтау саласына үлкен еңбек сіңірді. Бүгінде білікті кәсіп иелерінің арқасында медицина саласы қарқынды дамып, жақсы нәтижелер көрсетіп келеді.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев өткен жылғы Жолдауында денсаулық сақтау жүйесінің тиімділігін арттыруға ерекше назар аударды. Бұл ретте Президент тапсырмасын орындау мақсатында Қазақстан үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы қаулысы мен дені сау әрбір азамат үшін сапалы және қолжетімді Денсаулық сақтау Ұлттық жобасы бекітіліп, жүзеге асырылуда. Сапалы медициналық қызмет әрбір адамзат үшін қолжетімді болуы керек. «Дәрігер мамандығының мәртебесін көтермей, медициналық көмектің сапасы мен қолжетімділігін арттыру мүмкін емес» деген болатын ел Президенті. Осы орайда облыстық Денсаулық сақтау басқармасының атқарған ауқымды істерін атап өткен жөн. Биыл денсаулық сақтау саласын дамыту мен медициналық емдеу және оның алдын алу, мекемелерде көрсетілетін қызметтің сапасын арттыру барысында нәтижелі жұмыстар көптеп жасалды.

Бүгінде Алматы облысында 834 медициналық мекеме қызмет көрсетеді. (Мақалада аталатын көрсеткіштер облыс бөлінгенге дейінгі статистика) Олардың ішінде 652-і мемлекеттік, 182-і жекеменшік ұйымдар. 65 аурухана, 5 алғашқы медициналық-санитарлық көмек орталығы, 244 дәрігерлік амбулатория, 327 фельдшерлік және медициналық пункт бар. Оның ішінде 753-і ауыл тұрғындарына қызмет етеді.

Биыл онкологиялық ауруларды анықтауда алға ілгерілеу бар. Дерт қаншалықты ерте анықталса, соншалықты науқастың жазылып кету мүмкіндігі мол екені белгілі. Облыста онкологиялық аурудың бастапқы сатысын анықтау қолға алынған. Нәтижесінде онкологиялық аурулардың салдарынан болатын өлім-жітімнің азаюы өткен жылмен салыстырғанда 7 пайызға төмендеген. Атап айтсақ, 100 тұрғынға шаққанда 61,24-тен 54,31-ге дейін түсті.

Өңір медицинасының тағы бір қол жеткізген жетістігі туберкулез ауруымен күрес. Бұл дертке шалдыққан адамдар қатары едәуір азайған. Атап айтқанда, туберкулез дертіне шалдыққандар саны 100 тұрғынға шаққанда соңғы бес жылда 30 пайызға төмендеген. Оның алдын алу, диагностикалау және емдеу тегін жүргізіледі. Оны ерте анықтау үшін Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы ұсынған және халықаралық стандарттарға сәйкес келетін туберкулезді және дәріге төзімді науқасты бактeрoлoгиялық және молекулaрлық-генетикалық диагностикалаудың жеделдетілген әдістері енгізіліпті.

Биыл елімізде «Балалар жылы». Еліміздің өміршeңдігінің белгісі – бүгінгі өсіп келе жатқан жас ұрпақ. Ал олардың денсаулығы мемлекеттің назарынан тыс қалған емес. Бүгінде Алматы облысы бала туу көрсеткіші бойынша республикада екінші орында тұр. Өткен

жылы 56 186 сәби дүниеге келген. Облыста балалар мен әйелдердің денсаулығына баса назар аударылып, оларға үнемі сапалы медициналық көмек көрсетілуі қадағалануда. Сонымен қатар аудандық ауруханалар мен облыстық перинаталдық орталық жанындағы босандыру бөлімшелерінің материалдық-техникалық базасын жақсарту мәселесіне көп көңіл бөлініп жатыр. 2021 жылы заманауи техникамен жабдықтау 91 пайызға дейін жетті. Сондай-ақ бүгінде ана мен бала өлім-жітімі көрсеткіштері мемлекеттің ғаламдық бәсекелестік индексінің негізгі өлшемі ретінде қарастырылады. Бұл ретте Денсаулық сақтау басқармасы

атқарып жатқан іс-шаралар – ана мен бала денсаулығын жақсартуға мүмкіндік жасап отыр. Ұлттық жобаның 5 стратегиялық көрсеткішінің бірі – осы ана мен сәби өлім-жітімін азайту болған. Облыс бойынша бұл көрсеткіш былтырғымен салыстырғанда 7,72 пайыздан 7,24 пайызға азайған. Бұл ретте тиісті шаралар әлі де барынша қолданылып келеді.

Облыс көлемінде мүмкіндігі шектеулі жандарды айықтыру, емдеу мәселесі де назардан тыс қалған емес. Көптеген медициналық мекеме ашылып, онда жарымжан балаларды оңалтумен жұмыс жүргізіледі. Нәтижесі де жоқ емес, ата-аналар дән риза. Дәрігерлер өткізіліп жатқан қандай іс-шара болсын баланың көңілін аулап, сауығып кетуіне өз үлесін тигізеді. Мұндай мекемелер ашылғалы бері біршама бала сауығып шығуда.

Тағы бір айта кетерлігі, облыс көлемінде нашақорлық пен ішімдікке салыну – үлкен бір мәселеге айналған. Бұл жөнінде облыстық денсаулық сақтау басқармасының басшысы Өмірзақ Ниязбеков зиянды әрекеттермен күресуге арналған жұмыс кезең-кезеңімен жүзеге асырылып жатқанын айтады. Яғни, бұл процеске диагнозды анықтау, тестілеу, алдын алу, емдеу және оңалту шаралары кіреді. Себебі емдеу мен

оңалтудан бөлек, оны дер кезінде анықтап, алдын алу үлкен істі қажет ететін шаруа. Бұған қоса халықтың салауатты өмір салтын ұстануын қалыптастыру, жаман әдеттерден арылу жөніндегі жұмысты жандандыру мәселесі де назардан тыс қалмады. Аймақта бүгінге дейін белсенді санитарлық - ағарту жұмыстарын жүргізу жалғасын тауып келеді. Мәселен науқастардың туыстарымен семинар, дөңгелек үстел, ашық есіктер мен акциялар, нашақорлықтың алдын алу үшін маңызды шешімдер шығарылып, тиісті шаралар өткізіліп келеді.

Облыстың денсаулық сақтау инфрақұрылымын жақсартуда Жамбыл аудандық орталық ауруханасы жанынан 3 дәрігерлік амбулатория, 100 төсектік перзентхана бөлімшесі салынды. Сонымен қатар ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған 2 оңалту орталығы ашылды.

Облысымызға қарасты 17 ауылда медициналық пункттер қолданысқа берілген. Ескелді және Қарасай ау-

түрінде де бақылауға мүмкіндік береді GPS жүйесін пайдалану нәтижесінде жұмыс жедел жүргізіліп, тас жолдарда зардап шеккендер 15-20 минут ішінде ауруханаға жеткізілуде. Бүгінде жедел жәрдемнің көмек көрсету сапасы артып, сәтті реанимациялық көмек көрсеткіші өсіп келеді.

Өңір тұрғындарына сапалы медициналық көмек көрсету үшін емдеу мекемелерін құрал-жабдықтармен қамтамасыз ету мақсатында жергілікті бюджеттен бөлінетін қаржы жыл сайын артып келеді. Биылғы жылы бұл салаға 4,4 млрд. теңге бөлінді. Облыстық ауруханада, Талдықорған қалалық көпсалалы ауруханасында, «ХАК», «Nova», Қарасай ауданындағы «Арай», Панфилов ауданындағы «Нуримед» медициналық орталығында жалпы саны 6 магнитті резонанстық томография орнатылды. Сондай-ақ 17 компьютерлік томограф, 4 ангиограф, 53 рентген аппараты, 606 өкпені жасанды желдету аппараты бар. Биыл жергілікті бюджеттен осы бағыт бойынша 3,2 млрд. теңге бөлінген. Халыққа дер кезінде көмек көрсетуде медицина саласының қай бөлімі болса да қарқынды жұмыс атқарып келеді. Мәселен, облыстық кардиологиялық орталықтың мамандары ашық жүрекке ең күрделі операциялар жасап, өздерінің бәсекеге қабілеттілігін арттырды.

Халықтың саулығын сақтауға облыста бар мүмкіндік қарастырылған. Оларға барлығы 5276 дәрігер қызмет көрсетеді. «Болашақтың кілті – білімді, білікті жастардың қолында» дегендей, біліктілікті арттыру үшін облыстың медицина қызметкерлері тұрақты түрде республикалық және шет елдік медицина орталықтарында білімдерін жетілдіріп, ондағы мамандармен жиі тәжірибе алмасып тұрады. Жас мамандарды қолдау мақсатында төрт жыл қатарынан жергілікті бюджет есебінен кадрларды резидентурада аса тапшы мамандықтар бойынша оқыту жүргізілуде. Атап айтсақ, өткен жылы 2687 медицина қызметкері білімін жетілдірсе, оның ішінде 41 қызметкер Белоруссия, Ресей Федерациясы мен, Түркияның клиникаларында тәжірибе алмасып келді. Бүгінде ондағы білім алушылардың жалпы саны 167 адамды құрайды, ал биығы оқу бітірушілер 51 резидент. Жыл сайын мекемелердің басшылары Алматы, Қарағанды, Семей қалаларында бос орындар жәрмеңкесіне қатысады. Облыс әкімдігі тарапынан медициналық нысандарды қажетті мамандармен қамтамасыз ету және білікті кадрларды тарту мақсатында тиісті жұмыстар жүргізілуде.

Қаншама дертпен күресіп, адам жанын аман алып қалу үшін барын салып жүрген кәсіп иелерінің еңбегі орасан зор екені баршаға аян. Мойнына үлкен жауапкершілікті арқалайтын денсаулық сақшыларының еңбегі ескерусіз қалмайтыны анық. Бұл саладағы әрбір жетістік – ұлттың, халықтың, ақ халатты абзал жандардың жемісі. Сондықтан да елімізде денсаулық сақтауға үлесін қосатын білікті мамандар тұрғанда медицина саласына жаңа серпіліс келіп қана қоймай, халықтың хал-ахуалын жақсартуға, әлеуметтік жағдайын көтеруге ықпал ететіні даусыз.

А. БЕЙСЕНҒАЛИҚЫЗЫ.

САЛТАНАТТЫ ЖИЫН

ДӘРІГЕРЛЕР МАРАПАТТАЛДЫ

Б. Римова атындағы драма театрда медицина қызметкерлері күніне орай салтанатты жиын өтті. Мерекелік кеште бүкіл ғұмырын медицинаға арнап келетін жетісулық абзал жандар арнайы марапатталды.

Облыстық денсаулық сақтау басқармасының ұйымдастыруымен өткен іс-шараға қатысқан Жетісу облысының су жаңа әкімі Бейбіт Исабаев медицина қызметкерлеріне деген жылы лебізін жеткізді.

— Құрметті жетісулықтар! Құрметті жерлестер, медицина қызметкерлері, шын мәнісінде өздеріңіз білесіздер екі-үш күн бұрын осы қасиетті Жетісу өңіріне басшы болып тағайындалдым. Маған сенім білдіргендеріңізге көп рахмет! Алла жазса сіздермен әлі жүйелі жұмыстар жүргіземіз деп үміттенемін. Осынау айтулы шараны жақсыға балап, ырым қылып отырмын. Себебі менің өңірге келгендегі ең бірінші кездесуім ақ халатты абзал жандар, өздеріңізбен болып отыр. Сіздермен жүздескеніме қуаныштымын. Қос қуаныш қатар келіп тұрғандықтан, ең әуелі Жетісу облысының құрылуымен және кәсіби мерекелеріңізбен шын жүректен құттықтаймын!

Ақ халатты абзал жандар қашанда өз міндетін жоғары жауапкершілікпен атқарып келеді. Жаңа көрсетілген 10 минуттық бейнероликтен мен сіздердің облыста қандай жұмыс атқарып жатқандарыңызды көріп риза болдым. Біздің алдағы қойған басты мақсат — елдің, халықтың әл-ауқатын, тұрмыс деңгейін жақсарту. Денсаулық болмаса, дүниенің бәрі бос қалады. Халықтың денсаулығы — елдің, мемлекеттің денсаулығы деген сөз. Дені сау, адами капиталы мықты

дамыған мемлекеттің алда бағындырар белесі көп, болашағы зор болмақ. Сол үшін де сіздер осы салада үлкен көмек көрсетіп жатырсыздар. Сіздердей ізгі мамандарға деген көптің ықыласы қашан да бөлек. Жетісу халқының денсаулығын нығайту жолындағы еселі еңбектеріңіз әрқашан жемісті болсын, сіздерге ұзақ ғұмыр, талмас ерік-жігер, отбасыларыңызға амандық тілеймін. Мереке құтты болсын! — деді облыс әкімі.

Осындай ақ жарма тілектен соң өңір басшысы Алматы облысының медицина қызметкерлері арасында өткізілген «2022 жылдың үздік медициналық қызметкері» байқауының жеңімпаздарын, медицина саласының үздік мамандарын құрмет грамотасы мен алғыс хаттар және төс белгілермен марапаттады.

Ескелді орталық аудандық ауруханасының дәрігері Бижамал Күлбекова «Емхана-ның үздік дәрігері» номинациясы бойынша жүлдегер атанды. Ал «Денсаулық сақтау

саласының үздік менеджері» номинациясына облыстық кардиологиялық орталық директорының орынбасары Асқар Шормаров лайық деп табылды. Сондай-ақ облыстық көпсалалы аурухананың фармацевті Махаббат Бодауова «Үздік фармацевт» атанса, «Үздік мейірбике» номинациясы Панфилов аудан-аралық көпсалалы ауруханасының мейір-бикесі Айжан Аймақоваға бұйырды. Алакөл орталық аудандық ауруханасының фельдшері Нұрлан Уәлиев «Үздік фельдшер» атанды.

Марапаттау рәсімі бойынша «Үздік медициналық мекеме» номинациясымен облыстық жұқпалы ауруханалар аурухана-сының директоры Біржан Оспанов марапатталды. Байқау жеңімпаздарына арнайы диплом мен ақшалай сыйлық табысталды.

Мерекелік кеште облыстың денсаулық сақтау саласындағы жемісті еңбегі үшін және медицина қызметкерлері күніне орай Талдықорған қаласындағы облыс-тық аурухананың травматология бөлімі-нің меңгерушісі Өміржан Алтай, облыстық кардиологиялық орталығы директордың ұйымдастыру-әдістемелік жұмысы жөніндегі орынбасары Ернар Әубәкіров, Текелі қалалық ауруханасы директордың емдеу ісі бойынша орынбасары Камила Жамалова, Ескелді аудандық орталық ауруханасының ана мен баланың денсаулығын қорғау жұмыстары жөніндегі орынбасары Зәбида Мұхамеджанова, Облыстық жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету стан-циясының фельдшері Кабир Рафиков, Арнайы медициналық жабдықтау базасының директоры Құсайын Өмірбеков облыс әкімінің Құрмет грамотасымен марапатталса, Ақсу аудандық орталық ауруханасының Ойтоған ауылдық дәрігерлік амбулаториясының жалпы тәжірибелік дәрігері Еріксұлтан Бижігітов, Талдықорған қалалық емханасының әлеуметтік-психологиялық көмектің алдын алу және көмек көрсету бөлімінің меңгерушісі

Қайыркүл Иманғазина, Панфилов ау-данаралық көпсалалы ауруханасының Көк-тал ауылдық ауруханасының офтальмолог дәрігері Бағила Қазығұлова, Облыстық перинаталдық орталығының босану бө-лімінің акушер-гинеколог дәрігері Назгүл Рүстембекова, Облыстық көпсалалы кли-никаның медициналық қызмет сапасын бақылау жөніндегі директордың орынбасары Гүләйім Оразбекова облыс әкімінің Алғыс хатын иеленді.

Салтанатты жиында облыстық денсаулық сақтау басқармасының басшысы Өмірзақ Ниязбеков еңбегімен танылған ақ халатты абзал жандарды арнайы төсбелгімен марапаттады. Атап айтсақ, Талдықорған қалалық емханасының балалар дәрігері Майра Омарова мен Талдықорған қалалық емханасының компьютерлік томография дәрігері Клара Байтуова ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің «Еңбек ардагері» медалімен, Облыстық қан орталығы зертханасының меңгерушісі Алия Джансенгирова, Кербұлақ аудандық орталық ауруханасының ото-ринголог дәрігері Татьяна Горяченко Облыстық кардиология орталығының анес-тезиолог-реаниматолог дәрігері Ерғали Жүнісов «Денсаулық сақтау ісіне қосқан үлесі үшін» төсбелгісімен, Көксу аудандық орталық ауруханасының директоры Асқар Садықов, Талдықорған қалалық көпсалалы ауруханасының неврология бөлімінің мең-герушісі Анар Молдағалиева, Сарқан ау-дандық орталық ауруханасының директоры Алтай Шұлғаубаев, Талдықорған қаласындағы облыстық аурухананың директоры Анарбек Монғол, Облыстық кардиология орталығының кардиология бөлімінің меңгерушісі Ақбота Бақытжан «Денсаулық сақтау ісінің үздігі» төсбелгісімен марапатталды.

Жиын соңында марапатталушылар естелік суретке түсіп, мерекелік концертті тамашалады.

Арайлым НҰРЖАПАР

БІЗДІҢ СҮЙІКТІ ДӘРІГЕР

Ол 1980 жылы С.Асфендияров атындағы медицина институтының педиатрия факультетіне оқуға түсіп, 1987 жылы өндірістік тәжірибеден өткен соң Ақсу ауданында жас маман ретінде қызмет атқарды. Тәжірибенің алғашқы жылдары жас дәрігерді тәзімділік пен кәсібилікке сынады. Бірден бірнеше тапсырманы орындауға тиіс болды. Шалғай ауылдарда мамандар жетіспегендіктен, іссапарға жиі жіберіліп, сол жерде басқа әріптестерімен бірге жедел әрекет ету тобының құрамында кез келген ауа райға қарамастан жайлауға баратын. Басшылық оның қаншалықты жанқиярлықпен және адалдылықпен жұмыс істейтінін көріп, реанимация анестезиологы болуды ұсынады. Тынышбай Керімбаев ол кездері бүкіл аумаққа жалғыз анестезиолог болған еді. Сабира Заманбекқызының анестезиолог болып қалыптасуында тәлімгер маңызды рөл атқарды.

Сабира Заманбекқызы Ақсу өңірінде 15 жыл еңбек етті. Осы уақыт ішінде нағыз кәсіби маманға айналды, өз ісіне терең берілген адам ретінде бағаланып, құрметке бөленді. 2003 жылы Талдықорған қаласына қоныс аударған соң дәрігер-ординатор болып жұмыс істесе, 2007 жылдан бастап Талдықорған қаласындағы облыстық аурухананың жансақтау бөлімінің меңгерушісі болды. Жәкірибелі де білікті маман реанимация мен анестезияның негізгі мәселелерін анық көрді. Оның бастамасымен емхана басшылығы мен денсаулық сақтау басқармасының қолдауымен 2009 жылы ауруханада оттегі станциясы салынды.

Сабира Сембинова әлемдік анестезиологияның ілгері қадам басып кеткенін, көп нәрсені үйренуі керек екенін жақсы түсінді. Алматының және басқа аумақтардың жетекші анестезиолог-реаниматологтарын шақырумен шеберлік сабақтарын ұйымдастырып, өткізді.

ӨЗ ІСІНЕ АДАЛ ЖАН

Сәбира Заманбекқызы Сембинова — «Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау ісінің үздігі», «Алтын дәрігер» алқасының иегері, жоғары санатты дәрігер-анестезиолог, «ҚР анестезиолог-реаниматологтар федерациясы» республикалық қоғамдық бірлестігінің облыстық филиалының президенті. Қазақстан Республикасы», Алматы облысы бойынша нефрологтар, диализ дәрігерлері және трансплантологтар қоғамдық ұйымы филиалының директоры — отыз бес жылдан астам еңбек өтілі бар.

Дәл оның бөлімшені басқарған жылдары нарықта жаңа заманауи әлемдік деңгейдегі дәрігердің пайда болуына байланысты аймақтық анестезия қалпына келтірілді.

2008-2017 жылдар аралығында ол облыстың штаттан тыс бас анестезиолог-реаниматолог дәрігері болды. Оның медициналық тәжірибесінде COVID-19 пандемиясының уақыты өте қиын болды. Пандемияның екі жарым айында бірнеше күн үйде болмай, нефрологиялық науқастарын жеке емханада аман алып қалды. Ол осы қиын-қыстау кезеңде өзінің басты жеңісі ретінде барлық санитарлық талапты сақтаудың арқасында қарт әкесінің КВИ-мен ауырмауы деп санайды... «Егер мен инфекцияны үйге әкелсем, өзімді кешірмес едім», — дейді. Сәбира Заманбекқызы.

— Біз, дәрігерлер, алғашында есеңгіреп қалдық. Бірақ, бір-бірімізден тез үйрендік, онлайн оқыдық, барлық жерден ақпарат іздедік, нәтижесінде көптеген пациентті, соның ішінде диализ тобындағыларды да құтқара алдық. Көбісі өте үлкен өкпе жарақатын алды, бірақ біз оларға көмектестік, олар өмірлерін жалғастыруда. Бұл бізді қуантпай қоймайды, — дейді дәрігер.

Медицинаның жаңа бағытын зерттей отырып, ол нефрология бойынша Еуропалық конгресстерге, жаңа тәуелсіз мемлекеттердің II конгрессіне, «Қазақстандағы нефрология

күндері» халықаралық нефрологиялық се-минарына және басқа да кәсіби өсу, денсаулық сақтау тұрғысынан маңызды кездесулерге, қамқорлық форумдары, ғылыми-практикалық конференциялар, шеберлік сыныптарына қатысты. Мәскеудегі Халықаралық нефрология мектебінде оқыды. Бүйрек жеткіліксіздігі бар науқастарды емдеудің озық тәжірибесін зерттеу үшін Париж және Марокко, Мадрид, Амстердам, Стамбул, Грузия, Ресейге барды.

Дәрігер Сәбира Сембинованың көп жылғы еңбегі бағаланып, облыстық денсаулық сақтау басқармасының құрмет грамоталарымен, облыс әкімінің, Талдықорған қаласы әкімінің, көптеген қоғамдық бірлестіктің алғыс хаттарымен марапатталды. Ол — білімі мен тәжірибесі халық денсаулығына қызмет етіп келе жатқан ізденісті маман. Оның талантты шәкірттерінің қатарында жас дәрігерлер Мерей Қаламбеков, Осман Седат, Аяулым Төлегенова бар.

Сәбира Сембинова қазір Талдықорған қаласындағы облыстық аурухананың диализ бөлімінің меңгерушісі ретінде ауыр созылмалы бүйрек жеткіліксіздігімен жансақтау бөліміне түскен алғашқы науқастармен жұмыс істейді. Ол, облыстық денсаулық сақтау басқармасының қолдауымен, Панфилов және Алакөл аудандарындағы гемодиализ орталықтарының ашылуын өзінің ең жоғары марапаты деп санайды. Жақын арадағы

жоспарға Сарқан ауданында гемодиализ аппараттарын орнату, нефрология бөлімшесін ашу және алғашқы медициналық санитарлық қызметте нефропротекторлық терапияны дамыту кіреді.

Білікті маман өзін өзгертуге деген үлкен ұмтылысының арқасында кәсіби қызметінде жаңа дүниелерді меңгеріп, мүлде беймәлім қырларын аша отырып, жұмысында айтарлықтай нәтижелерге қол жеткізді. Мерейлі мереке қарсаңында Сәбира Заманбекқызына бағындырған абырой биігіңіз аласармай, мерейіңіз үстем бола берсін дейміз. Мерекеніз құтты болсын, антына адал дәрігер!

С.ҚАСЫМБЕКҚЫЗЫ.

Дүйсенбі - Понедельник, 20 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 03.00 Әнұран
06.05 «Жәдігер»
06.25 «Masele»
07.00 «Tansholpan»
10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 00.30 AQPAPARAT
10.10, 18.00 Т/х «Гүлдер құпиясы»
11.50, 21.20 Т/х «Бақытсыздар бағы»
13.10, 17.15 «Қызық екен»
13.50, 01.50 «Теледәрігер»
15.15 «Апта»
16.10 «Bizben birge»
20.35, 01.05 «Ashyq alan»
22.30 «Жат мекен»
23.20 «1001 түн»
00.35 «Футбол. УЕФА»
Хорватия-Франция

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив Әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
16.00 Кино
18.00 «Мегахит. Патруль по законам улиц»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Народный контроль»
20.50 «На особом контроле»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

АСТАНА

06.00 Т/х «Фазилет ханым»
07.00 М/с «Маша и мед-ведь»
09.00, 21.55 Т/х «Кекеш келін»
11.20 Т/х «Қызғалдақ»
12.20, 23.50 «Қорғансыз ханшайым»
13.30 «Астана кеші көңілді»
14.40 Т/х «Қағаз кеме»
15.10 Т/х «Айнұрдың арманы»
15.45 Х/ф «Өкініш»
17.35 Т/х «Кішкетай келін»
18.30, 01.00 Т/х «Ене»
19.25 Т/х «Есіктер»
20.00, 03.40 «Astana Times»
21.00 «Әйел тағдыры»
02.00 Ой мен Ойын
02.45 «SarapTimes»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив Әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
16.00 Кино
18.00 «Мегахит. Патруль по законам улиц»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Народный контроль»
20.50 «На особом контроле»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

АСТАНА

06.00 Т/х «Фазилет ханым»
07.00 М/с «Маша и мед-ведь»
09.00, 21.55 Т/х «Кекеш келін»
11.20 Т/х «Қызғалдақ»
12.20, 23.50 «Қорғансыз ханшайым»
13.30 «Астана кеші көңілді»
14.40 Т/х «Қағаз кеме»
15.10 Т/х «Айнұрдың арманы»
15.45 Х/ф «Өкініш»
17.35 Т/х «Кішкетай келін»
18.30, 01.00 Т/х «Ене»
19.25 Т/х «Есіктер»
20.00, 03.40 «Astana Times»
21.00 «Әйел тағдыры»
02.00 Ой мен Ойын
02.45 «SarapTimes»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив Әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
16.00 Кино
18.00 «Мегахит. Патруль по законам улиц»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Народный контроль»
20.50 «На особом контроле»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.50 «Тамаша City»
06.45 «Той Заказ»
07.15 «Жить здорово!»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.25 Сериал «Не было бы счастья-2»
14.00, 02.05 «НОВОСТИ»
14.15, 02.20 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 «QOSLIKE»
18.30, 03.20 Басты жаңалықтар
19.00 «KOREMIZ»
20.00 «Главные новости»
20.40 Сериал «Ментовские войны-11»
00.15 Сериал «Тот, кто читает мысли»
01.15 «В клетке»
02.35 «Паутина»
04.35 «Той Заказ»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив Әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
16.00 Кино
18.00 «Мегахит. Патруль по законам улиц»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Народный контроль»
20.50 «На особом контроле»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

КТК

07.05 «Дау-дамайсыз»
07.30 Т/х «Сен мықтысың, тек алға»
09.00 Т/х «Мұңды ызғар»
10.50 Т/х «Жақыным алыс»
12.20 «Семьянин»
14.00 «Юморина»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив Әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
16.00 Кино
18.00 «Мегахит. Патруль по законам улиц»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Народный контроль»
20.50 «На особом контроле»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

Сейсенбі - Вторник, 21 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.05 Д/ф «Жәдігер»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 00.30 AQPAPARAT
07.00 «Tansholpan»
10.10, 18.00 Т/х «Гүлдер құпиясы»
11.50, 21.20 Т/х «Бақытсыздар бағы»
13.10, 17.15 «Қызық екен»
13.50 «Теледәрігер»
15.15 Деректі Фильм
15.40 «Қазақтар»
16.10 «Bizben birge»
20.35, 01.05 «Ashyq alan»
21.30 «Орман иесі»
22.30 «Жат мекен»
23.20 «1001 түн»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Большая неделя»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Бір туынды тарихы»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

АСТАНА

06.00 Т/х «Фазилет ханым»
07.00 М/с «Маша и мед-ведь»
09.00, 21.55 Т/х «Кекеш келін»
11.20 Т/х «Қызғалдақ»
12.20, 23.50 «Қорғансыз ханшайым»
13.30 «Айтарым бар»
14.30 Т/х «Қағаз кеме»
15.00 Т/х «Айнұрдың арманы»
15.35 «Ду-думан»
16.50 Т/х «Өрмек»
17.35 «Кішкентай келін»
18.30, 01.00 Т/х «Ене»
19.25 Т/х «Есіктер»
20.00, 03.40 «Astana Times»
21.00 «Әйел тағдыры»
02.20 «Ой мен ойын»
02.45 «SarapTimes»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Большая неделя»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Бір туынды тарихы»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.50 «Тамаша City»
06.45 «Той Заказ»
07.15 «Жить здорово!»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «На самом деле»
11.00 «Пусть говорят»
12.05, 00.15 «Тот, кто читает мысли»
13.05 «Линия Марты»
14.10, 02.05 «Новости»
14.20, 02.20 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.20 Басты жаңалықтар
19.00 «KOREMIZ»
20.00 «Главные новости»
20.40 Сериал «Ментовские войны-11»
01.15 «В клетке»
02.35 «Паутина»
04.35 «Той Заказ»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Большая неделя»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Бір туынды тарихы»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.50 «Тамаша City»
06.45 «Той Заказ»
07.15 «Жить здорово!»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «На самом деле»
11.00 «Пусть говорят»
12.05, 00.15 «Тот, кто читает мысли»
13.05 «Линия Марты»
14.10, 02.05 «Новости»
14.20, 02.20 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.20 Басты жаңалықтар
19.00 «KOREMIZ»
20.00 «Главные новости»
20.40 Сериал «Ментовские войны-11»
01.15 «В клетке»
02.35 «Паутина»
04.35 «Той Заказ»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Большая неделя»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Бір туынды тарихы»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

КТК

07.05, 03.40-04-10 «Кешкі жаңалықтар»
07.30, 20.00 «Астарлы ақиқат»
08.15 Т/х «Сен мықтысың, тек алға»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Таңғы хабар»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 22.30 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Большая неделя»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Бір туынды тарихы»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

Сәрсенбі - Среда, 22 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.05 Д/ф «Жәдігер»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 00.30 AQPAPARAT
07.00 «Tansholpan»
10.10, 18.00 Т/х «Гүлдер құпиясы»
11.50, 21.20 Т/х «Бақытсыздар бағы»
13.10, 17.15 «Қызық екен»
13.50, 01.50 «Теледәрігер»
15.15 «Деректі фильм»
15.40 «Ауылдастар»
17.15 «Bizben birge»
20.35, 01.05 «Ashyq alan»
22.30 «Жат мекен»
23.20 “1001 түн»
00.35 «Футбол. УЕФА лига. Бельгия - Польша»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Оян!»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 23.20 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Біздің назарда»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
22.30 «Не Хаабар?»
00.15 Т/х «Егіз жүрек»

АСТАНА

06.00 Т/х «Фазилет ханым»
07.00 М/с «Маша и мед-ведь»
09.00, 21.55 Т/х «Кекеш келін»
11.20 Т/х «Қызғалдақ»
12.20, 23.50 «Қорғансыз ханшайым»
13.30 «Айтарым бар»
14.30 Т/х «Қағаз кеме»
15.00 Сериал «Айнұрдың арманы»
15.35 «Ду-думан»
16.50 Т/х «Өрмек»
17.35 «Кішкентай келін»
18.30, 01.00 Т/х «Ене»
19.25 Т/х «Есіктер»
20.00, 03.40 «Astana Times»
21.00 «Әйел тағдыры»
02.00 «Ой мен ойын»
02.45 «Айтарым бар»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Оян!»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 23.20 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Біздің назарда»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
22.30 «Не Хаабар?»
00.15 Т/х «Егіз жүрек»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.50 «Тамаша City»
06.45 «Той Заказ»
07.15 «Жить здорово!»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «На самом деле»
11.00 «Пусть говорят»
12.05, 00.15 «Тот, кто читает мысли»
13.05 «Линия Марты»
14.10, 02.05 «Новости»
14.20, 02.20 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.20 Басты жаңалықтар
19.00 «KOREMIZ»
20.00 «Главные новости»
20.40 Сериал «Ментовские войны-11»
01.15 «В клетке»
02.35 «Паутина»
04.35 «Той Заказ»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Оян!»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 23.20 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Біздің назарда»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
22.30 «Не Хаабар?»
00.15 Т/х «Егіз жүрек»

КТК

07.05, 03.40-04.10 «Кешкі жаңалықтар»
07.30, 20.00 «Астарлы ақиқат»
08.15 Т/х «Сен мықтысың, тек алға»
09.00, 02.10 «Мұңды ызғар»
10.50 Т/х «Жақыным алыс»
12.00 «Было дело»
13.30, 23.50 «Ловушка»
15.20, 21.40 «Большое небо»
17.30 «Меч»
19.30 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
01.20 «Мой мужчина, моя женщина»
02.50 «Мұңды ызғар»
04.00-04.30 Кешкі жаңалықтар

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Оян!»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 23.20 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Біздің назарда»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
22.30 «Не Хаабар?»
00.15 Т/х «Егіз жүрек»

ЖЕТИСҮ

07.10 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Күйінды мекен» т/х
10.45 Мәдениет жаңалықтары
11.00 «Сегодня»
11.30 «Бүгінгі дін»
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 «Новости»
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.30 «Новости»
14.50 Мәдениет жаңалықтары
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Жаңалықтар
16.00 «Новости»
16.45 «Спорт-тайм»
17.00 Жаңалық
17.30 Жаңалықтар
18.00 «Новости»
18.20 Мәдениет жаңалықтары
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Шашу»/тікелей эфир/
19.15 «Новости»
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир/
20.00 «Мамандық маңызы»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.15 Мәдениет жаңалықтары
21.20 «Спорт-тайм»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Әсем әуен»
22.35 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
23.00 «Талқы»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Оян!»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 23.20 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Біздің назарда»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
22.30 «Не Хаабар?»
00.15 Т/х «Егіз жүрек»

ЖЕТИСҮ

06.00, 05.00 «Қуырдық»
06.30, 03.00 «Оян, QAZAQSTAN» Music
07.00 «Серт пен Сезім»
08.00, 22.20 Т/х «Аяла мені»
09.00, 16.00 Сериал «Женский доктор»
10.00, 19.30 Сериал «Случайный кадр»
12.00 Т/х «Зың-зың Күлпәш»
13.00 Ток-шоу «SanTaram»
14.00 «Құтты қоңақ»
14.30, 02.00 «Гадалка»
15.30, 01.20 «ИП Пирогова»
17.00 Т/х «Нянямап»
18.30, 00.20 «Aibat»
19.00, 00.50 «Студия 7»
21.30 Т/х «Қанатсыз құстар»
23.20 Т/х «Әкесінің баласы»
03.30 «Тамаша»
04.30 Т/х «Япырай»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мегахит
07.00 «Оян!»
10.00, 16.00 Кино
12.00 «Жаңалықтар»
12.10 Т/х «Детектив әже»
13.00 «Новости»
13.10, 23.20 Т/х «Рауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Біздің назарда»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Шымкент менің махаббатым»
22.30 «Не Хаабар?»
00.15 Т/х «Егіз жүрек»

БІЗДІҢ СҮЙІКТІ ДӘРІГЕР

ӘРҚАШАН АЛДЫҢҒЫ ҚАТАРДА

Индира Серікболова – Талдықорған қаласындағы облыстық аурухананың үздік мамандарының бірі. Ол бала шағынан дәрігер болуды, адамдарға көмектесуді армандады.

түлектерінің бірі ретінде фотосуреті Құрмет тақтасында ұзақ жыл бойы ілінген еді. Ата-анасы Тоқтар мен Ирина Жақыпбаевтар қыздарына қашанда сенім артып, оның әрбір жетістігі үшін қуанып, әрдайым қолдап, қолпаштаумен келді. 2001 жылы Индира Серікболова Семей медициналық академиясына интернатураға түсті. 2002-2005 жылдар аралығында «Нұр-Авиценум» медициналық орталығында терапевт болып жұмыс істеді.

Өз ісін жанындай жақсы көретін білікті маманды Талдықорған қаласындағы облыстық ауруханадағы әріптестері де байқады. Неврологиялық бөлімшенің меңгерушісі Салтанат Мықтыбаева оның дәрігер невропатолог болып қалыптасуына барынша көмегін берді. Бұл туралы Индира Тоқтарқызы: «Невропатолог болуда ғана емес, Салтанат Жексембекқызы тұлға ретінде қалыптасуда айқын жол салып берген адам. Ол әр уақытта да қанатының астына алып, үнемі демеп, білгенін үйретті», – деп ағынан жарылды.

Осының бәрі Индира Тоқтарқызына дәрігерлік жолда өсудің жаңа мүмкіндіктері мен жаңа перспективаларын ашты. Еңбек еткен жылдары невропатолог мамандығы бойынша жоғары медициналық санатты алып, 2014 жылдан бастап облыстық аурухананың неврологиялық бөлімін басқарды.

Оның дәрігерлік жолындағы ең қиын кезең күллі адамзатты кіріптар қылған коронавируспен күрес болды. Пандемия басталған уақыттан қысқа мерзім ішінде ол невропатологтан инфекционист дәрігеріне айналды.

«Коронавирустың бірінші толқынында қатты қиналды, бірақ біз үшін үлкен тәжірибе болды. Бұл дерт әлі

зерттеліп үлгермеген аурудың жаңа түрі болғандықтан, вирусқа шалдыққандардың саны артып, өлім-жітім көбейді. Оның үстіне ауруларды емдеудің анық протоколы да болмады. Емдеу тәсілі де нақты жолға қойылмады. Бірінші толқында вирус жұқтырып, өте ауыр халде ауруханаға түскендердің жайына алаңдағаным әлі күнге дейін есімде. Бірақ қандай жағдай болмасын біз қиындыққа төтеп бере алдық», – деп өткен күндерді еске алды ол.

КВИ-мен күрестің бірінші, екінші және үшінші толқынында дертке қарсы тұрып күрескендіктен де жеңілген жоқ, ауруды жеңіп шықты. Осы тұста ол адам жанына арашашы болатын дәрігерлік мамандықты таңдағаны үшін Аллаға сансыз шүкіршілік айтты.

Индира Тоқтарқызы облыстық денсаулық сақтау басқармасының көптеген мақтау қағазы және грамоталарымен марапатталды. Сонымен қатар коронавируспен күрескені үшін «Халық алғысы» медалімен, өткен жылы медицина күніне орай «Медициналық көмек көрсетуге қосқан үлесі үшін» төсбелгісін иеленді.

Бүгінде ол біліктілікті арттырудың түрлі курсына қатысып, білімін жетілдіріп келеді. Осы орайда еліміздегі және

шетелдегі жетекші невропатологтармен бетпе-бет және онлайн курстарға қатысады. Ол невропатолог ретінде медицина ғылымдарының докторы, профессор Салтанат Уәлиханқызы Каменовнамен, медицина ғылымдарының кандидаты Қарлығаш Кенжахметқызы Кужибоевамен, Семей мемлекеттік медицина академиясының доценті, медицина ғылымдарының кандидаты, доцент Татьяна Каймак және басқа да елдің жетекші неврологтарымен тұрақты жұмыс жасайды.

Ол тек өзі ғана оқып қоймай, әріптестеріне де көмектесіп келеді. Алматы облысының жетекші невропатолог-дәрігері ретінде емхана базасында солтүстік аймақ өңірінің невропатологтарының қатысуымен семинар-тренингтер өткізуді де басты жолға қойған. Ұжым арасында Индира Тоқтарқызы жоғары кәсібилігімен, өз ісін жақсы білетіндігімен үлкен беделге ие. Дәл Индира Серікболова сынды дәрігерлер бүгінде отандық медицинамыздың негізін, оның алтын қорын құрап отыр. Өз ісін жетік білетін білікті дәрігерге әрқашан алдыңғы қатардан көріне беріңіз дейміз. Мерекеңіз құтты болсын!

С. ҚАСЫМБЕКҚЫЗЫ.

МАМАНДЫҒЫ МАҚТАНЫШЫ

АУЫЛДАҒЫ ФЕЛЬДШЕР

НАУҚАСТАРМЕН ТІКЕЛЕЙ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ЖАСАЙТЫН МАМАНДАРДЫҢ БІРІ – ФЕЛЬДШЕР. ОЛАР КҮНІ-ТҮНІ КЕЗЕКШІЛІКТЕ ДЕ ТҰРАДЫ, АУЫРЫП ЖАТҚАН НАУҚАСҚА ДА ЖЕДЕЛ ЖЕТЕДІ. НАУҚАСҚА АЛҒАШҚЫ КӨМЕГІН КӨРСЕТІП, АЖАЛҒА АРАША БОЛУҒА ҰМТЫЛАДЫ. СОНДАЙ ЖАНДАРДЫҢ БІРІ – 37 ЖЫЛҒА ЖУЫҚ ЕҢБЕК ӨТІЛІБАР АҚСУ АУДАНЫНА ҚАРАСТЫ МАТАЙ АУЫЛДЫҚ АУРУХАНАСЫНЫҢ ФЕЛЬДШЕРІ ТАМАРА ДИХАНБАЕВА.

Қаратал ауданына қарасты Жылыбұлақ ауылында дүниеге келген Тамара Төртбайқызы 1982 жылы мектепті бітіріп, Талдықорған қаласындағы медициналық училищесіне түседі. Аталмыш оқу орнында фельдшер мамандығы бойынша білім алады.

Айтуынша, кезінде әкесі барлық қызын жинап алып, мамандық таңдауға байланысты өзінің ақыл-кеңесін беріп отырыпты. Бүгінде білікті маманның медицина саласында қызмет етіп келе жатқанына 37 жылға жуықтаған.

«Әкем әрқашан бізге нұсқаушы болатын. Қандай да бір жағдай болмасын сол кісімен ақылдасып, бағыт-бағдар алып отыратынбыз. Оның айтқан кеңесінен кейін дәрігер мамандығына қызығушылығым артты. Кейін осы жолды

таңдауды жөн көрдім. Ал қазір бұл мамандықты таңдағанымға мүлде өкінбеймін», – дейді білікті маман.

1985 жылы училищені бітіргеннен кейін еңбек жолын Қаратал ауданында медициналық пунктте фельдшер болудан бастайды. Ал, тұрмысқа шықан соң жолдасының жұмыс бабына орай Тараз қаласына ауысады. Осылайша жаңа өңірге қоныс аударған жас отбасы қызметте ілгерілеп, жылдан-жылға биік белестерді бағындыра білді. Одан кейін отбасылық жағдайға байланысты жолдасының туған жері Матай ауылына қоныс тебеді. Мұнда келгенде өзінің мамандығы бойынша жұмыс болмай біраз жыл балабақшада тәрбиеші болып еңбек етеді. Тек 1996 жылдан бастап қана ауруханаға жұмысқа тұрады. Содан бері бүгінге дейін

үздіксіз еңбек етіп келеді.

Жас пен көріге, жалпы күллі адамзатқа көмек қолын созып, ауруынан айықтырып, ақ халатты періштедей, жанына дауа, дертіне

шипа беріп, сөзімен жанды елітетін білікті маманға қандай мақтау айтсақ та лайықты. Өз ісіне аса жауапкершілікпен қарайтын оның атқарған жұмыстарына ұжымдастары мен ауыл тұрғындары дән риза. Соның арқасында жылдар бойы төккен маңдай терін ақтап, түрлі марапаттарға да ие болып келеді. Ақкөңіл, ашық жарқын мінезімен көптің көңілінен шыға біліп, зор құрметке бөленіп жүр.

Төрт баланың анасы Тамара апайдың сөзінше, балалары әке жолын қуып, темір жол саласын таңдапты. «Кенже қызым болашақ мамандығын әлі таңдаған жоқ. Кейде маған қарап ойланып қояды. Әрине, егер менің жолымды қуып, еліне қызмет ететін абзал жанға айналса, тек қана қуанар едім», – дейді ол.

Бүгінде талай жылдық тәжірибесі бар маманның жеткен жетістігі аз емес. Әріптестері арасында құрметке ие, көпке үлгі Тамара Төртбайқызына ауыл халқының денсаулығын жақсарту жолындағы еңбегіңіз жана берсін дейміз. Мерекеңіз құтты болсын, еңбегімен елге сыйлы абзал жан!

Арайлым НҰРЖАПАР
АҚСУ АУДАНЫ

ЕЛ АҒАСЫ

ЗАМАНА

«ЕЛУ ЖЫЛ ЕЛ АҒАСЫ» БОЛҒАН ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ДАРА ТҰЛҒАСЫ, ҚАЗАҚ ЕЛІНІҢ ТӨЛ ПЕРЕЗЕНТІ, МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ ҚОҒАМ ҚАЙРАТКЕРІ ДІНМҰХАМЕД АХМЕТҰЛЫ ҚОНАЕВТЫҢ ТУҒАНЫНА БИЫЛ 110 ЖЫЛ ТОЛДЫ. КӨЗІНІҢ ТІРІСІНДЕ-АҚ ЕЛДІҢ МАҚТАНЫШЫНА АЙНАЛҒАН, ӨЗІ ҚЫЗМЕТ ЕТКЕН КЕҢЕС ДӘУІРІНДЕ СОВЕТ ОДАҒЫНЫҢ БАСШЫЛАРЫ АРАСЫНДА ЕҢ БЕДЕЛДІ АДАМДАРДЫҢ БІРІ ДЕ БІРЕГЕЙІ ОСЫ Д. А. ҚОНАЕВ БОЛДЫ.

Ғұлама ғалым, академик, үш дүркін Еңбек ері атанған Дінмұхамед Қонаевтың қилы-қилы өмір жолдарына XX-XXI ғасырдың өкілдері тиісті бағасын беріп келеді. Ол кісінің кемеңгерлігі жайлы бірге қызмет жасаған әріптестері сан алуан естеліктер айтуда. Тұла бойына сабырлық пен даналық тоғысқан данада етпен сүйектен жаралған пенде. Қызмет бабында өзіне жауапты істердің бәрине елді дүрліктірмей, өзінен төменгі басшыларды алашапқынға салмай, сабырлықпен шешкенін айтады. Ғұмырының соңына дейін туған халқымен етене араласып, «Панам да ел, данам да ел. Соған арқа сүйедім, содан үйрендім» деп рухани байлығымен, терең білім, ақыл-парасатымен дараланған Дінмұхамед Ахметұлы Қонаевтың есімі берілген «Қонаев қаласында маусымның 11 күні «Д.Қонаев – замана заңғары» атты облыстық-практикалық конференция өтті.

Қазақ Мемлекетінің тәуелсіздік алғанын көзімен көріп, елдің өсіп-өнуіне, экономикасының қарқынды дамуына тілектес болған, көзі жұмылғанша елді аралап, туған халқына арқа сүйеген Дінмұхамед Ахметұлы Қонаевты ел жадынан шығарған емес. Үлкен лауазымды қызметтен босағаннан кейін, «Өтті дәурен осылай», Ақиқаттан атауға болмайды» атты мемуар жазып қалдырса, жазушы Серік Әбдірайымұлы құрастырған «Елу жыл ел ағасы» кітабында көптеген естелік айтылады. Тәуелсіз Қазақстан билігі дара тұлғаның 80-90, 100 жылдығын елеусіз, ескерусіз қалдырды. Тек қана «Қонаев қорының» ұйытқы болуымен ғылыми конференциялар өтіп, Д. Қонаев туралы көлемді мақалалар мен кітаптар жарық көрді. Оның өзіндік себебі бар екенін елдің бәрі біледі. Халық жүрегінде мәңгі сақталып қалған кемеңгердің рухы, отыз жылдан кейін қайта оянды. Қазаққа 43 қала салып берген Дінмұхамед Қонаевты көзінің тірісінде-ақ жамандаушылар болған. Үлкен кісінің үстінен Мәскеуге әртүрлі арыздар борап жататын. Сол арыз жазғандардың бірде-біреуінің соңына шырақ алып түсіп қудалап, қысым жасамаған. Осының өзі Қонаевтың кендігі мен көшірімшілдігін көрсетеді. Басқа-басқа желтоқсан оқиғасынан кейін Қонаевтың орнына келген Г. Колбин Жазушылар одағына келгенде зиялы қауымның өзі Қонаевтан теріс айналған. Жазушы Әлжаппар Әбішев «Біз сізді 25 жыл күттік» деп Колбинді құшақтап, сүйгенін ел ұмыта қойған жоқ. Қонаевтың кішіпейілдігі жайлы Мадат Аққозин: «Коммунистік даңғыл мен Киров көшесінің (бүгінгі Абылайхан даңғылы мен Бөгенбай батыр көшесінің) қиылысындағы үш қабатты үйден шығып, ылдидағы Үкімет үйіне қарай жайбарақат жұмысқа бара жататын. Қонаев сол үйде көп жылдар бойы тұрды, тіпті, Қазақстан КП ОК-нің бірінші хатшысы болған кезінде де, қаланың орталығында үш бөлмелі пәтері бола тұра әлгі үйде тұрды. Ал басқа үйге көшкенде Қонаев пәтерін өзінің кадрлық саясатын қатты сынап жүрген жазушы Әлжаппар Әбішевке сыйға тартып кетті» дейді. Қонаевтың өмірі мен өнегесі жайлы том-том кітаптар жазылды, әлі жазыла да береді.

Сонымен Қонаев қаласында «Алматы облыстық білім басқармасы, Қонаев

қаласы бойынша білім бөлімі мемлекеттік мекемесі ұйымдастырған айтулы шара дара тұлғаның туған күні қаңтар айына жоспарланыпты. Алайда елімізде болған «Қаңтар оқиғасына» байланысты кейінге шегерілген. Шегерілгеннің өзі де жақсылықтың жаршысына айналды. Қапшағай қаласына Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың Жарлығымен Қонаев қаласы болып аталып, Алматы облысы, орталығы Қонаев қаласына көшірілгенде 11 маусым күні Алматы және Жетісу облыстарының әкімдері тағайындалып, абыр-сабыр болып, «Замана заңғары» Қонаевқа арналған ғылыми конференцияға құрметті қоңақтары да келді. Олар: Қонаев Элдар Асқарұлы – Халықаралық Дінмұхамед Қонаев атындағы қоғамдық қорының Президенті, Қонаев Диар Асқарұлы – Алматы қаласындағы М. Әуезов мұражайының директоры, филология ғылымдарының кандидаты, Болат Кажакбар – Халықаралық Д. Қонаев қоғамдық қорының вице-президенті. Асқарова Жанна Асанбайқызы – Халықаралық Дінмұхамед Қонаев қоғамдық қорының бас директоры Баталханов Болысбек Заманбекұлы – Республикалық Д. Қонаев музейінің тұңғыш директоры. Дінмұхамед Қонаев атындағы халықаралық Заң академиясының кафедралық меңгерушісі, профессор. Срайлов Қалдарбек Смайылұлы – Халықаралық Дінмұхамед Қонаев қорының мүшесі. Бейсенбаев Ермұханбет Телтайұлы – Балқаш аудандық Д. Қонаев қорының төрағасы, Балқаш ауданының құрметті азаматы. Зәурет Жұмағалиқызы Демеуқұлова – өлкетанушы, Балқаш ауданының Құрметті азаматы. Нұрпейіс Талдыбек Әліұлы – әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің және Абай атындағы Қазақ Ұлттық педагогикалық университетінің профессоры, ҚР тарих және қоғамдық ғылымдар академиясының академигі, Алматы облысы Кеген ауданының Құрметті азаматы, ҚР Ішкі істер министрлігінің ардагері, полиция полковнигі. Бұлғақов Айтақын Мұхамедиұлы – Алматы облысының бас ақыны. «Алатау» қоғамдық-саяси газетінің бас редакторы, Қазақстан Журналистер одағының мүшесі, мәдениет және ақпарат саласының үздігі. Жангелді Немеребаев – ақын, Қазақстан Жазушылар одағының Алматы облысы бойынша филиалы төрағасының орынбасары. Беспаев Амангелді Дәнебекұлы – Қонаев қалалық ардагерлер және қоғамдық келісім кеңесінің төрағасы. Өтегенова Зия Өмірғалиқызы – Дінмұхамед Қонаев атындағы № 1 қазақ орта мектебінің тұңғыш директоры. Сіргебаев Мұратбек Амантайұлы – «Ретро» мұражайының директоры, Қонаев қаласының Құрметті азаматы, кәсіпкер. Есілбаев Зарыққан Әбілқасымұлы – Әлем Халықтары Жазушылар және Қазақстан Журналистер одағының мүшесі. Қазақ журналистикасының қайраткері, Балқаш ауданының Құрметті азаматы. Жақиянова Алтыншаш Жұманқызы – ҚР Жазушылар Одағының мүшесі, Қазақстан Журналистер одағының мүшесі.

Қапшағай қаласының Құрметті азаматтары қатысқан игі шара қаладағы Д.Қонаев атындағы №1-ші орта мектептен бастау алды. Мектеп мұражайында мақтан

тұтар тұлғаға арналған кітап көрмесін аралап, мұражайға саяхат жасаған қоңақтарды мектеп мұғалімдері А. Ахметова. Д. Жолымбетова, А. Аймағамбетовалар кемеңгер туралы жан-жақты ақпарат беріп, Қонаевтың көзінің тірісінде тұтынған затта-

ЗАМАНАНЫҢ ЗАҢҒАРЫСЫН ӨЗ БАБАМ

*Жақсылыққа жаршы болғай жаңалық,
Байғазысы жатсын жұртқа таралып.
Замананың заңғарысын – Қонаев,
Тұла бойың, данышпандық, даналық.*

*Ұйтқығанда желтоқсанның дауылы,
Ардақ тұтты сізді қазақ қауымы.
Отыз жылда қалғып кетіп оянды,
Қайта туды Дінмұхаммед дәуірі.*

*Ат жалында жүріп, түйе қомында,
Арпалысқан ақиқаттың жолында.
Дүниеее құнықтаған қайраткер,
Әппақ ары және таза қолы да.*

*Бақыт нұрын шашып талай таң атқан,
Арда ұлын «Алаш» – үшін жаратқан.
«Мерген болып, өзіңді атты» не керек,
«Өз күшің балтырыңды қанатқан».*

*Қара орманың, халық болды қорғаның,
Халық берген, биік баға зор бағың.
Елу жылдық еңбегіңнің жемісі,
«Ел ағасы, тон жағасы» – болғаның.*

*Ханды көрдік алшақтаған халқынан,
Дақпырты көп дауылдатқан артынан.
Қандай азап қаршасы толқытып,
Көбіктеніп қадір қашса қартыңнан.*

*Талапайға салды талай тағдырың,
Сарқылмады саңлағым сабырың.
Ел есінен шығармады ұлығын,
Ұлықтады, арта түсті қадірің.*

*Төле бидің тура жолын жалғаған,
Көсем болса сіздей болсын арлы адам.
Қырық үштей қала салып қазаққа,
Тірісінде бірін өзі алмаған.*

*Ақиқаттың күні туды, ширадық,
Қарашаны Қапшағайға жинадық.
Қонаевтың қаласы деп жар салдық,
Әттең, әттең облысты қимадық.*

*Шырағыңа сүйсінді ел маздаған,
Көңілашар күйін шертті наз далам.
Қазақ барда сіз өлмейсіз мәңгілік,
Әуағыңнан айналайын өз, бабам.*

рын мұражайдан көрсетіп, мектеп түлектері Қонаевқа арнаған өлеңдерін оқыды. Конференцияның екінші кезеңінде Қонаев қаласындағы Алматы бағытына баратын қара жолдың оң жағында орналасқан «Ретро» мұражайды аралады. Мұражай директоры Мұратбек Сіргебаев Дінмұхамед Қонаев мінген қызметтік көліктерімен таныстырды. Бұл мұражайда кеңестік жүйе кезіндегі қолданыста болған автокөліктер қойылған. Бұдан кейін орта мектеп гимназиясында жалғасқан конференцияда баяндамашыларға кезек берілді. Ғылыми-практикалық конференцияны Қонаев қалалық білім бөлімінің басшысы Рақым Асылбек ашты.

Конференцияның алғашқы баяндамасын Қонаев қаласы, «Орта мектеп» гимназиясының тарих пәнінің мұғалімі Бакенова Жібек Шеңгелбайқызы жасады.

– Әр дәуірге лайықты кемеңгер адамдар өмір сүретінін, қазақ халқының дара перзенті қазақ мемлекетінің ұлы қайраткері қазақ халқының тарихында болмысы бөлек, мінезінің байлығымен, терең білім, ақыл-парасатымен дараланған ұлы адам өмір сүрді. «Ту жығылмасын Туды ұстаған ұл жығылмасын», – деп тәңіріне сыйынып, халықпен бірге қуанып, келешекке зор сенім артып «Болашақ жастардікі, ақиқаттан аттауға болмайды» деген Дінмұхамед Ахметұлына 1992 жылы қаламызда Қонаев есімімен алғаш қазақ мектебі ашылды. Мектептің алғашқы басшысы Өтегенова Зия Өмірғалиқызының басшылығымен арнайы қоңақтар шақырылып, Қонаев Димаш Ахметұлы мектептің салтанатты ашылуына қатысып жас ұрпаққа зор аманатын, ізгі ниетін білдірді. Сонау 90 жылдары Димаш атамызбен болған ұмытылмас кездесу сәтінен бір естелікті айтып берейін. 1993 жылдың 1 сәуірі. Күн шайдай ашық, жер ана құлпырып ерекше күйге бөленген-ді. Бұл тойға арнайы шақырумен қоғам қайраткері Димаш Ахметұлы, Кеңес Аухадиев, Олжас Сүлейменов, Диар Қонаев т.б. сыйлы қоңақтар келген. Мұндай құрметті тұлғалардың алдынан шығып қарсы алу сәті маған бұйырды. Димаш атамыздың қолынан алып, сәлемдескен сәтімде бірден «Есімің кім болады қарағым?» деп сұрады. Менің Димаш атамызбен бетпебет жүздесіп, жылы алақанын алған кезім, өмірімдегі естен кетпес тарихи оқиға болды. Қонақтарға өзімді таныстырып, жол бастап, мектеп алаңындағы салтанатты жиынға қарай бет алдық. Жүзі мейірімге толы, жүрегі қазағым деп соққан, бойы тұнып тұрған даналық пен

ЗАҢҒАРЫ

қарапайымдылықтың иесі болған Димаш атамызға деген халықтың қошеметі мен ілтипатында шек жоқ. «Ұлық болсаң кішік бол» деген дана халқымыз дәл осы өсиет Димаш атамызға айтқандай. Таңғы сағат тоғыздан кешкі сағат алтыға дейін жиналған халықпен бірге болып, әрбір тігілген қазақ үйінің төрінде сыйлы қонақ болып халықтың жағдайын сұрап, көкейдегі сұрақтарға жауап беріп әкелген құнды сыйлықтарын да тапсырды. Менің «Шаршадыңыз ба?» деген сұрағыма «Жоқ шаршамадым, мен қазағымды алаламай түгел үйлеріне кіріп көзбе-көз жүздесіп, хал-жағдайларың білуім керек» деді. Той үстінде менің атымды арнайы атап шақырып, өз қолынан менен естелік болсын деп сыйлығын берді. Атамызбен бірге естелік фотоға түстік. Мен осындай бақытты да қайталанбас қуанышты сәтті бастан кешірдім. Кездесудің соңында жалпы жиналған халыққа «Бірлігіңе бекем бол, халқым!» деп, ақ батасын берді. Кешкі сағат алтыда Димаш атамызды қимастықпен қоштасып, көлігіне дейін шығарып салып, көлігінің есігін өз қолыммен жауып, келесі кездесуге аман есен жетейік деген тілекпен қоштасып қала бердік. 1993 жыдың тамыз айында атамызды мәңгілік сапарға шығарып салдық, — деді баяндамашы.

Бұдан кейін Сарыбұлақ ауылының орта мектебінің тарих пәнінің мұғалімі Ақмарал Қожамберлинова сөз алып, «Алтынемел қорығының бастауы «Қызылауыз» шатқалына арнайы жасалған саяхат жайлы сыр шертті. Қапшағай сөзінің төркіні қақпа немесе кіреберіс деген ұғымға саяды. Сол Қапшағай қысталаңынан шығысқа қарай Шолақ тауын бетке ала отырып, Шылбырға өрлегенде алдыңнан ирелеңдеген жол Қызылауыздағы жақпар тасты шатқалға апарады деді.

Табиғат аясындағы жан-жануарларға да Дінмұхамед Қонаев жанашырлықпен қарағанын, «Қапшағай» аңшылық шаруашылығының құрылуына мұрындық болғанын айтты. Қорыққа алғашқы құланды тікұшақпен Арал қаласына апарып, ол жерден арнайы көліктермен тұрақты тіршілік ететін жерге жеткізілгенін тілге тиек етті. Арнайы экспедиция ұйымдастырылып, Қызылауыздағы аумағы 3018 га қорықта Димаш Ахметұлының саяжайы туралы сыр шертті.

Мұғалімдер баяндамасынан кейін әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің және Абай атындағы Қазақ Ұлттық педагогикалық университетінің профессоры, тарих ғылымдарының кандидаты, ҚР Тарих және қоғамдық ғылымдар академиясының академигі, ҚР Алматы облысы Кеген ауданының Құрметті азаматы, ҚР ІІМ ардагері, полиция полковнигі Нұрпейіс Талдыбек Әліұлы алды.

— Қытайда 11 жыл соғысқан Оспан деген батыр болған. Ол баяғы Қожаберген жыраудың ұрпағы. Орта жүздің керей руынан шыққан батыр. Сол шығыстық ұстаммен Алтайдағы қазақтардың жерін құтқарамын деп Қытайға қарсы соғыс бастаған. Таулы аймақта соғыс жүргізу әдісін одан артық білетін адам болмаған. Қытайға үрей туғызған сол кезде екінші дүниежүзілік соғыста 27 миллион адам өліп, 54 миллион адам мүгедек болып, халықтың арқасында жеңіске жеткен. Екінші дүниежүзілік соғысты бастаған фашистік Германия алдыңғы бірінші дүниежүзілік соғыста 8 миллион адамнан айырылған. Ал Кеңес Одағы бір соғыста 24-27 миллион адамнан айырылған-ды. Міне, Сталин сол Оспан

батырды Қытайға қарсы пайдаланғысы келіп, ортадағы социалистік мемлекетке айналған Монғолияның Пре-зиденті арқылы үгіт-насихат жүргізіп, «Қызыл жұлдыз» орденін беріп жіберіпті. Сонда бүкіл Монғол әскерлері, Оспан батырдың қазақ жауынгерлері, жас бала мен келіншекке дейін атқа мінген. Сол кезде сізге генерал Сталин «Қызыл жұлдыз» орденін берді деген кезде Оспан батыр орденді салмақтап ұстап тұрыпты да «Бұндай сәлкебайларды біздің елде қатындар тағады» деп, саптың арт жағында тұрған келіншектердің қолына лақтырып жіберген. «Мен халқым үшін соғысып жатырмын, маған қытайдың ордысында жеңу үшін қару бермей ме, сәлкебайдың керегі не?» деген екен. Оспан батырдан бөлек, Қонаев атамыз туралы айтсам, мен тарихшы ретінде бүкіл әлемнің мықты дейтін Президенттері туралы бір адамша білемін. Халықаралық қатынастар факультетінде мысалы екінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі мықты болған Англияның Президенті Черчил

туралы арнайы топ құрдым. Ал Қонаев өзінің өмірімен бірнеше томға жететін Қазақстан тарихын еңбегімен жасаған адам. Қысқаша айтайын, мына батыр да, бала да, данышпан да анадан туады. Қонаев атамыздың анасы Шелек деген жердің қызы болған. «Тектіден текті туады» дегендей, өзінің аталары текті адамдар болған. Ал енді бір қызық айтайын, Димаштың әкесі Меңліахмет саудамен жақсы айналысқан.

Бауырым, Болысбек: — Меңліахмет егер қазіргі заманда туылған болса, корпорация, компанияны айналдыратын мықты кәсіпкер болатын еді. Осы кісі албан елімен жақсы араласқан. Албан елінің Қарқара деген жерінде дүниежүзілік халықаралық жәрмеңке болған. 1896 жылы 1926 жылға дейін жұмыс істеген. Сол жәрмеңкеге барып, Меңліахмет те сауда жасайды екен. Сол кезде оның жанында 5-6 жастағы баласы Дінмұхамед біраз еріп жүрген. Ол сол жақта жүріп 1916 жылы көтеріліске қатысқан. Сол көтерілістің басшыларымен бірге болған Серікбай Қанаев деген мықты кісі болған, онымен достығы соншалық, кейін соның Нұрқасым деген ағасынан Дәулет Серікбаев дейтін қайраткер шықты. Сол Дәулеттің сүйген жары Ләйлә — Димаштың қарындасы. Қызылбөрік дейтін жерде Құлмамбеттің туған жері Күрбелді ауылында 1905 жылы қазақта ең алғашқы орыс-қазақ мектебін ашқан Әбиір деген кісі болған. Сол Әбиірдің туған інісі Айтжан Түркебаев, Дінмұхамедтің әпкесі Әминаның жолдасы болған. Ол Жаркент уездік милицияның

бастығы қызметін атқарған, кейін Талды-қорғанда істеген, 1924-27 жылдары Алматы қаласының әкімі болған. Қазіргі тілмен айтқанда, үш жыл басқарған. Ол кісінің әйелі Әминә — Димаштың туған әпкесі. Екі жағынан да тектілігі жалғасқан. Мұны неге айтып отырмын? Дінмұхамед Қонаев атамыз комсомолға өткізі келмей жүріпті. «Сен комсомолға өтіп ал» деп ақыл-кеңес берген. Бұл кісі Жетісудағы алашордашыларды, Мұхамеджан Тынышбаевтардың бәрін біледі. Сол бағытқа кеткісі келіп жүрген кезде заман құбылып бара жатыр деп, Айтжан Түркебаев Дінмұхамедті комсомолға өткізіп, сол комсомолдың жолдамасымен Москваға жібереді. Москвада жаздесі Айтжан мен Әминә әпкесінің қолында оқиды. Димаш жездесі мен әпкесін өзіне өмірлік бағыт берген деп айтады. Қонаевтың әкесі Меңліахмет атамыз бен Зәуре апамыздың тұрған үйі Алматы қаласы, Абай көшесі мен Желтоқсан көшесінің қиылысқан жеріндегі үш қабатты үй. Ол жерде Фабиден Мұстафин де, Тайыр

Жароков, Жамал Омарова тұрған. Сол жерде екі қабатты үйдің бірінші подъезінің, екінші этажында Меңліахмет ағамыз бен Зәуре апамыз тұрған. Қазір сол жерде немере қыздары медициналық орталық ашты. Солай тіршіліктерін жалғастырып жатыр. Меңліахмет ата саудамен қоса қазақтың фольклорын жетік білген. Тарихты, шежірені жақсы меңгерген. 1937 жылы Айтжан Түркебаевты Сарыөзек маңында хайуандықпен өлтірді, мүрдесі әлі күнге дейін табылған жоқ. Бірақ Айтжан Түрікебаевтың атында көше бар, туған жері Саты ауылында мектеп бар. Сол Меңліахмет атамыз 1937 жылы А. Түркебаевтің себепсіз өліміне өзінше өлеңдетіп айтқан сөзі бар екен: «Айтжан суымның тұңғыы, отымның жарығы еді. Суымның тұңғыы лайланды, отымның жарығы өше бастады» деген. Міне, бұл қысқаша бір тарих.

Қонаев менің басымнан сипаған адам. Ол өзінің әпкесінің жары Айтжанның елі — Көлсайға барып тұратын. 1970 жылы мен 5 сынып бітіргенде ауылға Қонаев келеді деген әңгіме тарады. Ол сол кезде волгамен жалғыз өзі келді, жол нұсқаушы да жоқ. Тек көлігінің алдында сол ауданнан қосылған бір көлік жүріп отырды. Қонаев келеді деп ауылдағы шенеуніктер, сол ауылдың жалғыз автобусын жүргізбей қойған. Қарабұлақ деген ауылдан шығып, жоғары көтеріліп келе жатса, кимешек киген бір кемпір қол көтеріпті. Алдыңғы машина тоқтамай өтіп кеткен. Ал Қонаев шопырына тоқта депті. Көлік тоқтап Қонаев «Отырыңыз

бәйбіше» деп, жол тосқан кемпірді отырғызып алып, «Қайда барасыз?» деп сұрапты. Кемпірдің тілі сақау екен, р, с әріптерін таза айта алмаған. «Көлсайға балатылмын, анау Қонаев деген келеді дейді, содан аяушталдым бәлін тоқтатып таштады» дейді. Сөйтсе Қонаев күліп: «Мен ғой, сол Қонаев» дей бергенде, әлгі кемпір «Ойбай, көтек кешір» деп кешірім сұрап әлек болыпты. Сонымен көлдің басына барғанда Қонаев басшыларға болған жағдайды айтып, автобусты неге тоқтатасыңдар, ел-жұртты неге қинадыңдар деп ренжіпті. Ал қазіргі иттің, итақайы Көлсайға барса тікұшақпен баратын болды. Міне, Қонаевтің адамгершілігі, ол Көлсайға келгенде біз бесінші сыныптың балалары, шешеміз бөтелкеге құйып берген сүт-айранның аузын газет бүктеп тығындап алып, көлге барғанбыз. Соның барлығы Қонаевты көру үшін еді. Көлсайға он шақты бала бардық. Ол көлге келіп қарап тұрды, ал арғы бетте біз бұта-бұта арасынан сығалап жүрміз. Бізді көріп қалып, «Әй бері келіңдер» деді. Мен сол кезде сондай зор адамның бар екенін бірінші рет көрдім. Жүзіріп барған балалардың басынан сипап, қошеметін көрсетіп кетті. Ол кеткен соң «Қонаевтың саяжайы» деп бөренеден салынған екі бөлмелі үйі бар еді. Ішінде кәдімгі жабдықтар, дорожка, стақандар бар болатын. Біз сол үйге кіріп стақандарға айран, сүт құйып, ішіп жүре беретінбіз. Ал қазір өкімінің үйіне кіре алмайсың. Міне, Қонаевтың адамгершілігі. Өткенде облыста осындай конференцияда бір тарихшы қарындасым жаңсақ сөйлеп қойды. Малдың басын 50 миллионға жеткіземіз деп, жастардың барлығын қойшы жасағысы келді деген сияқты әңгіме айтты. Алайда ол олай емес, Қонаев малдың басын 50 миллионға жеткіземін деген кезде әр колхоз, совхоздың жанына көмек көрсететін, көпсалалы көмек беретін бөлімшелер салдырған. Ауданда «Райпо» деген болған. Сол жерде ғылыми негізделген өндіріс ашылып, ауыл жастарына сол жерден білім бермек болған. Ол кезде дайындық курсы деген ашылды. Дайындық курсы дегеніміз, мәселен мектепті барлық бала қызылмен бітірмейді ғой. Мектепті бітіріп, оқуға түсе алмаған бала бір-екі жыл өндірісте жұмыс істейді де, содан жолдама алып келіп, алты ай түсетін мамандығы бойынша дайындалған. Менде сол дайындық курсы арқылы ҚазГУ-ге түскенмін. Сол жерде қазір профессор болып қызмет жасаймын. Ол кісі ауыл жастарына көп мүмкіншілік жасаған. Ал енді мәдениет қайраткерлері, ғалымдарға көрсеткен еңбегі зор. Мысалы, Кеңес Нұрпейісов туралы мен мына кітапты ҚазГУ-дың баспасынан шығардым. Баспа 50 дана шығарып береміз деді, бір данасы 4000 теңге. Сонда 50 данаға мен 200 мың теңге төлеуім керек. Мен өз қалтамнан 250 дана шығартып, миллион теңге төледім. Ал Қонаевтың кезінде қалай еді? Қонаевтың кезінде жазушылардың «Батырлар жыры» деген том-том кітаптары 50 мың данамен шығып, бүкіл елге таралған. Қонаев атамыз бүкіл әлемдегі шашырап жүрген қазақтарды ойлап жүрген. Қазір қазақтығымызды жоғалттық дейміз. Жазушылар бір кітап шығарту үшін 500-600 дана кітапты қалтасынан төлеп шығарады ма? Бұрын ол мемлекеттің ақшасымен шығарылған. Одан гонорар алып, ақшасына үй салып, көлік алған адамдар да болған. Ал, ол, кімнің арқасы? Ол сол кезде мемлекет басқарып отырған Қонаевтың арқасы еді. Сондықтан да «Қонаев атамыз — ғажайып адам» деп сөзін түйіндеді.

Айтақын МҰХАМАДИ

СУД РАССМОТРЕЛ ДЕЛО

ОСУЖДЕНЫ ДОЛЖНОСТНЫЕ ЛИЦА

Должностные лица осуждены за мошенничество в особо крупном размере, злоупотребление своими должностными полномочиями и фальсификацию доказательств

Карасайским районным судом Алматинской области рассмотрено уголовное дело в отношении должностных лиц К., Ж., М., К., М., С., обвиняемых в совершении мошенничества в особо крупном размере по пункту 2) части 4 статьи 190 УК, злоупотребление должностными полномочиями повлекшие тяжкие последствия по пункту 3) части 4 статьи 361 УК, организации преступной группы по части 3 статьи 28, фальсификации доказательств по части 4 статьи 416 УК.

Судом установлено:

Гражданин Российской Федерации осуществляя коммерческую деятельность, решил заняться предпринимательством на территории Республики Казахстан. Учитывая свое гражданство, он приобрел ТОО «Т», которое зарегистрировал на имя своей знакомой М. переименовав предприятие на ТОО «К».

24 февраля 2021 года между ТОО «К» и компаний «Д» был заключен договор на выполнение строительно-монтажных работ. Стоимость работ, выполняемых по договору, составляла 77 878 333 российских рублей, 19 марта 2021 года ТОО «Д» по условиям договора перечислило 48 774 000 российских рублей на расчетный счет ТОО «К», что эквивалентно 277 524 060 тенге.

Потерпевший распорядился М. снять часть поступивших денежных средств в размере 241 млн. тенге и передать их ему по его приезду в г. Алматы для выполнения им условий договора в дальнейшем.

Однако в это время у М. из корыстных побуждений возник преступный умысел, направленный на завладение указанными денежными средствами.

В целях реализации задуманного преступного плана и последующего избежания от уголовной ответственности, М. через своих знакомых обратилась к К., посвятив его в свои преступные намерения, направленные на хищение денежных средств в особо крупном размере.

К., поняв о преступных намерениях

М., вступил с ней в предварительный преступный сговор, приняв на себя роль организатора преступления, обладая специальными навыками спланировал совершение преступления.

Вовлекая своих знакомых должностных лиц в свои преступные намерения действуя группой лиц по предварительному преступному сговору, они решили напугать потерпевшего при передаче ему денежных средств, предполагая, что он, испугавшись созданной должностными лицами обстановки, не предъявляя права на денежные средства, покинет территорию Республики Казахстан. После чего, денежные средства подлежали распределению между соучастниками преступления.

30 марта 2021 года К., М. и Ж. в группе лиц по предварительному сговору, сняли 260 000 000 (двести шестьдесят миллионов) тенге со счета ТОО «К», путем обналаживания через третьих лиц.

Также Ж. не посвящая о своих преступных намерениях, направленных на совершение мошенничества, введя в заблуждение, вовлек в преступные действия должностных лиц правоохранительных органов К., М., и С.

Позиции сторон:

В суде К., М. - предъявленное обвинение в мошенничестве в особо крупном размере, группой лиц по предварительному сговору - не признали, просили оправдать, ввиду отсутствия состава преступления.

В суде Ж. - предъявленное обвинение в мошенничестве в особо крупном размере, группой лиц по предварительному сговору - не признал. Просил не лишать свободы.

Подсудимые К., М. - предъявленные обвинения в злоупотреблении должностными полномочиями, а также организации фальсификации доказательств в ходе уголовного судопроизводства лицом, осуществляющим досудебное расследование, признали в полном объеме, просили не лишать свободы.

Подсудимый С. предъявленное обвинение о фальсификации доказательств в ходе уголовного судопроизводства, лицом, осуществляющим досудебное расследование, признал в полном объеме, просил не лишать свободы.

В судебных прениях прокурор просил суд, признав подсудимого К. виновным по предъявленному обвинению, назначить 9 лет лишения свободы.

Подсудимым Ж., М. 8 лет лишения свободы.

Подсудимым К.,М. окончательно 5 лет лишения свободы.

Подсудимому С. в соответствии с п 1) ч 3 ст 4 Закона «Об амнистии в связи с тридцатилетием Независимости Республики Казахстан» 2 года 8 месяцев ограничения свободы

Потерпевший претензий к подсудимым не имеет, материальный ущерб полностью возмещен, поддержал свое заявление о назначении подсудимым наказание не связанные с лишением свободы.

Смягчающие и отягчающие обстоятельства по делу, назначение наказаний:

Санкция п 2) ч 4 ст 190 УК РК - по которому суду преданы К, Ж, М., предусматривает от 5 до 10 лет лишения свободы.

Санкция п 3) ч 4 ст 361 УК - по которому суду преданы К, Ж, М., предусматривает ограничение свободы на срок до 7 лет, лишение свободы на тот же срок, ч 3 ст 28, ч 4 ст 416 УК предусматривает штраф в размере до 6000 мрп, исправительные работы в том же размере, ограничение свободы на срок до 7 лет, лишение свободы на тот же срок.

Санкция ч 4 ст 416 УК - по которому суду предан С, предусматривает штраф в размере до 6000 мрп, исправительные работы в том же размере, ограничение свободы на срок до 7 лет, лишением свободы на тот же срок.

Судом, обстоятельством смягчающим уголовную ответственность и наказание у К, Ж, М, К С признано - наличие малолетних детей, добровольное возмещение имущественного ущерба, причиненного в результате уголовного правонарушения.

Отягчающим уголовную ответственность и наказание признано – особая активная роль, нарушение принятой присяги.

Также смягчающим уголовную ответственность и наказание у М признано - наличие малолетних детей полное признание вины и чистосердечное раскаяние, активное способствование раскрытию уголовного правонарушения, изобличению других соучастников уголовного правонарушения, добровольное возмещение имущественного ущерба, причиненного в результате уголовного правонарушения.

Решение суда:

Суд признал К. виновным в совершении данного преступления и назначил наказание в виде 6 лет лишения свободы, с лишением права занимать должности на государственной службе, сроком на 7 лет.

Суд признал Ж. виновным в совершении преступления и назначил наказание в виде 5 лет лишения свободы, с лишением права занимать должности на государственной службе, сроком на 7 лет, с лишением специального звания.

Суд признал М. виновной в инкриминируемом деянии и назначил наказание в виде 5 лет лишения свободы, условно, с установлением пробационного контроля, с лишением права занимать руководящие должности в коммерческих организациях сроком на 7 лет.

Суд признал К., М. виновными в указанных преступлениях и назначил наказание в виде 5 лет ограничения свободы, с установлением пробационного контроля, с пожизненным лишением права занимать должности на государственной службе, с лишением специального звания.

Суд признал С. виновным в совершении данного преступления и назначил наказание в соответствии с п 1) ч 3 ст 4 Закона «Об амнистии в связи с тридцатилетием Независимости Республики Казахстан» в виде 2 лет 8 месяцев ограничения свободы, с лишением права занимать должности на государственной службе, сроком на 5 лет, с лишением специального звания.

Приговор суда не вступил в законную силу.

Пресс-служба
Карасайского районного суда

ЗАКОНОПРОЕКТ

ПРЕДУСМОТРЕНЫ УСИЛЕНИЕ ОТВЕТСТВЕННОСТИ

В случае повторного нарушения гражданам грозит не только лишение водительских прав, но и арест сроком до пяти суток.

Как передает Sputnik, депутаты мажилиса одобрили поправки в Кодекс об административных правонарушениях в Казахстане. Они содержат в себе норму о лишении водительских прав за использование поддельных госномеров.

Депутат мажилиса Назиля Раззак сообщила, что важная предлагаемая поправка — усиление ответственности за повторное или неоднократное управление автомобилем без государственного номерного знака, а также за установку

на автотранспортное средство поддельного госномера.

Законопроектом также предлагается усилить административную ответственность за нарушение правил оказания услуг связи. Будут увеличены штрафы за несоот-

ветствие установленным требованиям качества интернета.

Кроме того, вносятся поправки, направленные на установление меры административного взыскания по правонарушениям в сферах образования, оборота оружия и налогового законодательства. Например, в случае закрытия высших учебных заведений предлагается установить ответственность учредителей за неисполнение обязательств по переводу обучающихся, а также передать в уполномоченный орган функции по лишению таких вузов лицензий.

Законопроектом предусмотрено уси-

ление ответственности за административные правонарушения, связанные с неповиновением законным требованиям представителей власти.

Также устанавливается ответственность за незаконное приобретение, реализацию, хранение, ношение, перевозку метательного, охотничьего, сигнального оружия и составных частей. По мнению депутата, введение этих норм позволит контролировать перемещение указанных видов оружия, осуществляемого без разрешения.

ЗАКОН

УСИЛЯТ УГОЛОВНУЮ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА ОТМЫВАНИЕ ДЕНЕГ

ДЕПУТАТЫ МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА РК ИНИЦИИРОВАЛИ И ПРИНЯЛИ В ПЕРВОМ ЧТЕНИИ ПОПРАВКИ В КОДЕКС РК ОБ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЯХ ПО ВОПРОСАМ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ЛЕГАЛИЗАЦИИ (ОТМЫВАНИЮ) ДОХОДОВ, ПОЛУЧЕННЫХ ПРЕСТУПНЫМ ПУТЁМ, И ФИНАНСИРОВАНИЮ ТЕРРОРИЗМА, ПЕРЕДАЁТ BAIGENEWS.KZ.

Также мажилис одобрил сопутствующие поправки.

В текущем году Казахстану предстоит прохождение второго раунда взаимной оценки Евразийской группой по противодействию легализации преступных доходов и финансированию терроризма. Выездное мероприятие ЕАГ было отложено из-за январских событий

в стране на осень 2022 года.

«Осенью 2021 года нами был иницирован законопроект в целях имплементации в национальном законодательстве основных рекомендаций, вытекающих из международных стандартов ФАТФ (Группы разработки финансовых мер борьбы с отмыванием денег)», — сказал депутат Сергей

Симонов.

Среди поправок:

усиление уголовной ответственности за легализацию преступных средств и установление уголовного наказания в виде «конфискации имущества» за ряд уголовных правонарушений, определённых рекомендациями ФАТФ; установление административной

ответственности юридических лиц за отмывание средств, полученных преступным путём; наделение должностных лиц органов финансового мониторинга полномочием составлять протоколы соответствующих административных правонарушений, а суды — рассматривать дела об административных правонарушениях и принимать по ним решения; наделение государственных органов компетенциями по разработке методических рекомендаций для подконтрольных субъектов финансового мониторинга, проведению анализа и мониторинга их деятельности

на предмет выявления рисков легализации (отмывания) преступных доходов и финансирования терроризма, а также обобщению практики, разработке и внесению предложений по совершенствованию законодательства о ПОД/ФТ.

«В целом принятие и реализация законопроектов будет способствовать повышению безопасности национальной финансовой системы и не повлечёт отрицательных социально-экономических и правовых последствий», — сказал Сергей Симонов.

Бейсенбі - Четверг, 23 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Жәдігер»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 00.30 AQPAPARAT
07.00 «Tansholpan»
10.10, 18.00 Т/х «Гүлдер құпиясы»
11.50, 21.20 «Бақытсыздар бағы»
13.10, 17.15 «Қызық екен»
13.50 «Теледәрігер»
15.15 «Бір халық-бір ел-бір тағдыр»
15.35 «Ауылдастар»
16.10 «Bizben birge»
20.35, 01.05 «Ashyq alan»
22.30 «Жат мекен»
23.20 «1001 түн»
01.50 «Теледәрігер»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мeгaxит
07.00 «Оян!»
10.00, 16.00 Кино
12.00 Жаңалықтар
12.10 «31 бөлімше»
13.00 Новости
13.10, 22.30 Т/х «Пауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Большая неделя»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Үкімет»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Келінжан»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

АСТАНА

06.00 Т/х «Фазилет ханым»
07.00 М/с «Маша и медведь»
09.00, 21.55 Т/х «Кекеш келін»
11.20 Т/х «Қызғалдақ»
12.20, 23.50 «Қорғансыз ханшайым»
13.30 «Айтарым бар»
14.30 Т/х «Қағаз кеме»
15.00 Т/х «Айнұрдың арманы»
15.35 «Ду-думан»
16.50 Т/х «Өрмек»
17.35 «Кішкентай келін»
18.30, 01.00 Т/х «Ене»
19.25 Т/х «Есіктер»
20.00, 03.40 «Astana Times»
21.00 «Әйел тағдыры»
02.00 «Ой мен ойын»
02.45 «Айтарым бар»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.50 «Тамаша City»
06.45 «Той Заказ»
07.15 «Жить здорово!»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «На самом деле»
11.00 «Пусть говорят»
12.05, 00.15 «Тот, кто читает мысли»
13.05 «Линия Марты»
14.10, 02.05 Новости
14.20, 02.20 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.20 Басты жаңалықтар
19.00 «Koreميز»
20.00 Главные новости
20.40 Сериал «Ментовские войны-11»
01.15 «В клетке»
02.35 «Паутина»
04.35 «Той Заказ»

КТК

07.05 «OZAT OTБACЫ»
07.05, 03.40-04.10 «Кешкі жаңалықтар»
07.30, 20.00 «Астарлы ақиқат»
08.15 «Сен мықтысың, тек алға»
09.00, 02.10 Т/х «Мұңды ызғар»
10.50 Т/х «Жақыным алыс»
12.00 «Было дело»
13.30, 23.50 «Повушка»
15.20, 21.40 «Большое небо»

КТК

07.05 «OZAT OTБACЫ»
07.05, 03.40-04.10 «Кешкі жаңалықтар»
07.30, 20.00 «Астарлы ақиқат»
08.15 «Сен мықтысың, тек алға»
09.00, 02.10 Т/х «Мұңды ызғар»
10.50 Т/х «Жақыным алыс»
12.00 «Было дело»
13.30, 23.50 «Повушка»
15.20, 21.40 «Большое небо»

Жексенбі - Воскресенье, 26 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.05, 02.15 «Жәдігер»
06.25 «Ақпарат»
06.45 «Мұра»
07.05 «Ауылдастар»
07.30, 01.45 «Күй-керуен»
08.00, 01.20 «AQSAYYT»
08.25 «Зинһар»
09.10 «Сағындырған әндер-ай»
10.00,18.00 Т/х «Гүлдер құпиясы»
12.00 «Қазақстан дауысы». Балалар
14.20 М/ф «Робинзон Крузо»
15.40 Концерт «Айналайын халқымнан еркелеткен»
17.25 «Әйел әлемі»
20.00, 00.30 «Апта»
20.50 Деректі фильм
21.20 Концерт Қ.Үмбетов
22.30 Т/х «Жат мекен»
23.30 «Көңілашар»

ХАБАР

05.00, 11.00, 16.00 Кино
07.00 Т/х «Өз үйім»
08.45 «Самопознание»
09.00 Концерт
12.45 Т/х «Пауза.Сақураның гүлдеуі»
18.00 Мeгaxит
20.00 «Хит жазамыз»
21.00 «7 күн»
22.00 «Большая неделя»
23.30 Т/х «Шымкент менің махаббатым»

АСТАНА

06.00 Т/х «Фазилет ханым»
07.00 М/ф «Маша и Медведь»
09.20, 21.55 «Кекеш келін»
11.20 Т/х «The Spirit of Batyr»
12.00 Т/х«Айнұрдың арманы»
14.00 «Алдараспан»
17.45 Х/ф «Осторожно, коро-ва!!!»

Жұма - Пятница, 24 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.05, 02.55 «Жәдігер»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 00.35 «Ақпарат»
07.00 «Таңшолпан»
10.10, 18.00 Телехикая «Гүлдер құпиясы»
11.50, 21.20 Т/х «Бақытсыздар бағы»
13.10, 17.15 «Қызық екен...»
13.50, 01.55 «Теледәрігер»
15.15 Деректі фильм «Мұра»
15.40 «Келбет»
16.05 «Бізбен бірге»
20.35, 01.10 «Ашық алаң»
22.30 Т/х «Жат Мекен»
23.20 «Көңіл толқыны»
00.00 «Парасат майданы»

ХАБАР

05.00, 18.00 Мeгaxит
07.00 «Оян!»
10.00, 16.00 Кино
12.00 Жаңалықтар
12.10 Т/х «31 бөлімше»
13.00 Новости
13.10, 22.30 Т/х «Пауза. Сақураның гүлдеуі»
15.00 «Бүгін»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Негізінде»
20.35 «Үкімет»
21.00 Итоги дня
21.30 «По сути»
21.35 Т/х «Келінжан»
00.00 Т/х «Егіз жүрек»

АСТАНА

06.00 Т/х «Фазилет ханым»
07.00 М/ф «Маша и Медведь»
09.00, 21.55 Т/х «Кекеш келін»
11.20 Т/х «Қызғалдақ»
12.20, 23.50 Т/х «Қорғансыз ханшайым»
13.30, 02.45 «Айтарым бар»
14.30 Т/х «Қағаз кеме»
15.00 Т/х «Айнұрдың арманы»
15.35 «Ду-думан» шоу
16.50 Т/х «Өрмек»
17.35 «Кішкентай келін» түрік телехикаясы
18.30, 01.00 Т/х «Ене»
19.25 Т/х «Есіктер»
20.00, 03.40 «Астана таймс»
21.00 Т/х «Әйел тағдыры»
02.00 «Ой мен ойын»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.00 «Тамаша сити»
06.45, 05.00 «Той заказ»
07.15«Жить здорово!»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро Казахстан!»
10.00 «На самом деле»
11.00 «Пусть говорят»
12.05 Сериал «Тот, кто читает мысли»
13.05 Сериал «Линия Марты»
14.10, 01.55 «Новости»
14.20, 02.05 «Жаңалықтар»
14.30 «Қослайк»
18.30, 03.45 Басты жаңалықтар
19.00 «Көреміз»
20.00 «Главные новости»
20.00, 22.20 Т/х «Аяла мені»
21.55 Сериал «Приговор идеаль-ной пары»
02.15, 04.15 «Паутина»

КТК

07.05, 19.30, 03.40 Кешкі жаңалықтар
07.30 «Астарлы ақиқат»
08.15 Т/х «Сен мықтысың, тек алға»
09.00, 02.10 «Мұңды ызғар» өзбек телехикаясы
10.50 Т/х «Қиын шақ»
12.00 «Было дело»
13.30 Криминальный детектив «Повушка»

КТК

07.05, 19.30, 03.40 Кешкі жаңалықтар
07.30 «Астарлы ақиқат»
08.15 Т/х «Сен мықтысың, тек алға»
09.00, 02.10 «Мұңды ызғар» өзбек телехикаясы
10.50 Т/х «Қиын шақ»
12.00 «Было дело»
13.30 Криминальный детектив «Повушка»

КТК

20.00 «SarapTimes»
21.00 «Әйел тағдыры» теле-хикаясы
23.35 Х/ф «Я пышка»
01.00 Т/х «Өрмек»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.10 «Той базар»
07.30, 02.25 «П@yтіna»
08.30 «Воскресные беседы»
08.45 Сериал «Красавица»
13.05 «Пусть говорят»
14.50 Сериал «Стеклянная комната»
18.20 «Қаймақ»
18.55 «Добрый вечер, Казах-стан!»
20.00 «Грани»
21.00 Сериал «Сезон любви»
01.10 «Что? Где? Когда?»
04.40 «Той заказ»

КТК

07.05 «КТК қоржынынан»
07.30 «Достығымыз

ЖЕТІСУ

15.20 Мелодрама «Большое небо»
17.30 Криминальный детектив «Меч»
20.00 «КТКweb»
21.00 Вечерние новости
21.40 Х/ф «Убийство по пятни-цам-2»
01.20 Мелодрама «Мой мужчина, моя женщина»

ЖЕТІСУ

07.10 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Құйынды мекен» т/х
10.45 Мәдениет жаңалықтары
11.00 «Сегодня»
11.30 «Қасиетті Қонаев»
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 Новости
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.30 Новости
14.50 Мәдениет жаңалықтары
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Жаңалықтар
16.00 Новости
16.45 «Спорт-тайм»
17.00 Жаңалық
17.30 Жаңалықтар
18.00 Новости
18.20 Мәдениет жаңалықтары
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Шашу»/тікелей эфир/
19.15 Новости
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир
20.00 «Экономика жаңалықтары»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.15 Мәдениет жаңалықтары
21.20 «Спорт-тайм»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Әсем әуен»
22.35 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
23.00 «Талқы»

ЖЕТІСУ

07.10 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Құйынды мекен» т/х
10.45 Мәдениет жаңалықтары
11.00 «Сегодня»
11.30 «Қасиетті Қонаев»
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 Новости
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.30 Новости
14.50 Мәдениет жаңалықтары
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Жаңалықтар
16.00 Новости
16.45 «Спорт-тайм»
17.00 Жаңалық
17.30 Жаңалықтар
18.00 Новости
18.20 Мәдениет жаңалықтары
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Шашу»/тікелей эфир/
19.15 Новости
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир
20.00 «Экономика жаңалықтары»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.15 Мәдениет жаңалықтары
21.20 «Спорт-тайм»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Әсем әуен»
22.35 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
23.00 «Талқы»

31 КАНАЛ

06.00 « Әзіл студิโอ»
07.00, 05.00 «Ризамын»
07.30, 20.00 «Информбюро»
08.30 «Көмектесейік»
08.40, 01.30 Сериал «ХАНШАЙ-ЫМ»
09.30, 21.00 Т/х «Зейнеп»
10.30 М/с «Маша и медведь»
11.50, 13.00 Сериал «Кухня»
14.00 Х/ф «Киллеры»
16.05 Кино «Розовая пантера»
18.10 Кино «Розовая пантера-2»
21.55 Х/ф «Охотник за головами»
00.30 Сериал «АНУПАМА»
02.10 Сериал «Базарбаевтар»
03.00 «31 әзіл»
03.30 Сериал «Саған сендім»
04.30 What's up?

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
06.30, 03.00 «Оян, Қазақстан!»
07.00 Т/х «Серт пен сезім»
08.00, 22.20 Т/х «Аяла мені»
09.00, 16.00 Сериал «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР»
10.00, 19.30 Телесериал «Слу-чайный кадр»
12.00 Т/х «Зың-зың Күлпәш»
13.00 «San taram»
14.00 «Құтты қонақ»
14.30,02.00 Сериал «ГАДАЛКА»
15.30, 01.20 Сериал «ИП Пиро-гова»
17.00 Т/х «Нянятап»
18.30, 00.20 «Aibat»
19.00, 00.50 «Студия 7»
21.30 Т/х «Қанатсыз құстар»
23.20 Т/х «Әкесінің баласы»
03.30 «Тамаша»
04.30 Телехикая «ЯПЫРАЙ»

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
06.30, 03.00 «Оян, Қазақстан!»
07.00 Т/х «Серт пен сезім»
08.00, 22.20 Т/х «Аяла мені»
09.00, 16.00 Сериал «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР»
10.00, 19.30 Телесериал «Слу-чайный кадр»
12.00 Т/х «Зың-зың Күлпәш»
13.00 «San taram»
14.00 «Құтты қонақ»
14.30,02.00 Сериал «ГАДАЛКА»
15.30, 01.20 Сериал «ИП Пиро-гова»
17.00 Т/х «Нянятап»
18.30, 00.20 «Aibat»
19.00, 00.50 «Студия 7»
21.30 Т/х «Қанатсыз құстар»
23.20 Т/х «Әкесінің баласы»
03.30 «Тамаша»
04.30 Телехикая «ЯПЫРАЙ»

ЖЕТІСУ

жарасқан»
10.00 «Юморина»
12.20 Мелодрама «Ты только мой»
16.00, 02.50 К/ф «Әке»
17.20, 03.50 «Мерекелік концерт»
18.30 Қ.Нұртастың концерті
21.00 «Портрет недели»
22.00 Х/ф «Аға»
23.30 Х/ф «Тайны и лож»

ЖЕТІСУ

07.10 «Әсем әуен»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Әйгілі режиссер»
10.30 «Единый народ»
11.00 «Безбен»
11.50 Инфо-блок
12.00 М/ф «Блинки Билл»
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.30 «Талқы»
14.15 «Қазақстанда жасалған»
14.45 «Әсем әуен»

Сенбі - Суббота, 25 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Жәдігер»
06.25, 20.00, 02.10 Ақпарат
07. 00 «Көңіл толқыны»
08.00 «Дәуір даналары»
деректі фильмi
08.50 «Күміс көмей»
09.30 «Үміт үзілмесін»
10.00, 18.00 «Гүлдер құпиясы»
12.00, 21.00 «Qazaqstan дауы-сы».Балалар
14.00 «Әзіл әлемі»
16.05 М/ф «Ровинзон Крузо»
17.25 «Күй-керуен»
20.20, 02.30 «Мәселе»
23.10 Телехикая «Жат мекен»
00.10 Көркем фильм «Тағылымгер»

ХАБАР

05.00, 11.00, 16.00 Кино
07.00 Телехикая «Өз үйім»
08.45 «Өзін-өзі тану»
09.00 «Тарих. Тағдыр. Тұлға»
10.00 «Таңғы fresh»
10.30 «Ән әлемі»
12.45 Т/х «Келінжан»
18.00 Концерт «Мен жайлы...»
21.00 «7 күн»
22.00 «Отдел журналистских расследований.Ближе к делу»
23.30 Концерт

АСТАНА

06.00 Т/х «Фазилет ханым»
07.00 Мультфильм «Маша и медведь»
09.00, 21.55 «Кекеш келін»
11.20 Т/х «Диназаур»
14.00 Т/х «Есіктер»
17.00 «Шаншар»
20.00 «Астана кеші көңілді»
21.00 Т/х «Әйел тағдыры»
23.35 Т/х «Қағаз кеме»
01.30 Х/ф «Осторожно, коро-ва!!!»

ЕВРАЗИЯ

06.00,03.15 «Той БАЗАР»
06.35, 04.45 «Той ЗАКАЗ»\ 07.05, 02.30 «П@утина»
08.00 Сериал «Красавица»
12.25 Х/ф «Я не вернусь»
14.35 Сериал «Приговор иде-альной пары»
18.30 «Айна»
19.30 «Две звезды. Отцы и дети»
21.20 Сериал «Стеклянная комната»
01.00 Ночной кинотеатр «От-рыв»

КТК

07.05, 03.50 «КТК қоржынынан»
08.00 Т/х«Судағы із»
08.50, 03.00 «Көңілді отбасы»
09.35 «КТКweb»
10.00 «Следствием установ-лено»
11.00 Х/ф «Убийство по пят-ницам-2»
17.00 К/ф «Қадамдар»
18.50 «Айхай 25» Т.Төрөөлінің ән-шашуы
21.00 Мелодрама «Ты только мой»
00.40 Мелодрама «Мой муж-чина, моя женщина»

КТК

07.05, 03.50 «КТК қоржынынан»
08.00 Т/х«Судағы із»
08.50, 03.00 «Көңілді отбасы»
09.35 «КТКweb»
10.00 «Следствием установ-лено»
11.00 Х/ф «Убийство по пят-ницам-2»
17.00 К/ф «Қадамдар»
18.50 «Айхай 25» Т.Төрөөлінің ән-шашуы
21.00 Мелодрама «Ты только мой»
00.40 Мелодрама «Мой муж-чина, моя женщина»

31 КАНАЛ

15.00 «Дерігер кеңесі»
15.45 Д/ф «Мәдени байлықтар»
16.00 «Әсем әуен»
17.00 «Қазақ үні»
17.30 «Әдебиет пен адамзат»
18.00 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
18.30 «Олжа»
19.00 «Сыр шертер»
19.30 «ЭКО-рейд»
20.00 «Арнайы репортаж»
20.30 Апта
22.20 «Жұлдыз болғың келсе» концерті

31 КАНАЛ

06.00 «Әзіл студิโอ»
07.00 «Тамаша live»
08.00, 01.00 «31 әзіл»
08.30 «Күліп ал»
09.00 «Телебинго»
09.25 «Готовим с Адель»
10.00 М/с «Маша и медведь»
11.10 М/ф «Иван Царевич и Серый волк-3»

ЖЕТІСУ

07.10 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Құйынды мекен» т/х
10.45 Мәдениет жаңалықтары
11.00 «Бүгін»
11.30 «Экономика жаңалықтары»
12.00 Д/ф «Мәдени байлықтар»
12.15 «Спорт-тайм»
12.30 Мәдениет жаңалықтары
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 «Әсем әуен»
13.30 «Земля ИЗОБИЛИЯ» ертегісі
14.30 «Ән тыңдайық»
15.00 «Жанашыр»
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Мәдениет жаңалықтары
16.00 «ШАШУ»
16.45 «Спорт-тайм»
17.00 Жаңалық
17.30 Жаңалықтар
18.00 Новости
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Әйгілі режиссер»
19.15 Новости
19.30 «Безбен»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.00 «Единый народ»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Қазақстанда жасалған»
22.40 «Әсем әуен»
23.00 К/ф «I love Taldykorgan film»

31 КАНАЛ

06.00, 03.30 «Әзіл студิโอ»
07.00 «Тәтті шоу»
08.00 «31 әзіл»
09.00 «Күліп ал»
09.30 «Готовим с Адель»
10.00 «Bizdin show»
12.00 Кино «Махаббат азабы»
14.10 М/ф «Иван Царевич и серый волк-3»
16.00 Кино «Побег из аула»
18.20 Х/ф «Человек паук-3: вдали от дома»
20.50 Х/ф «Штурм белого дома»
23.40 Концерт «Алдараспан»
01.50 «What's up?»
02.30 «Әзілдер күнделігі»
05.00 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
06.30, 02.50 «Сәлем, Қазақстан!»
08.30 «Құтты қонақ»
09.30 «Орел и Решка»
10.30 Сериал «Свадебные хлопоты»
14.30 «Моя игра» реалити шоу
15.00 «Регина+1»
16.00 Т/х «Нянятап»
18.15 Т/х «Қанатсыз құстар»
21.00 Сериал «Вирази судьбы»
00.50 Шоу «Ну-ка, все вме-сте»
04.30 Т/х «Япырай»

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
06.30, 02.50 «Сәлем, Қазақстан!»
08.30 «Құтты қонақ»
09.30 «Орел и Решка»
10.30 Сериал «Свадебные хлопоты»
14.30 «Моя игра» реалити шоу
15.00 «Регина+1»
16.00 Т/х «Нянятап»
18.15 Т/х «Қанатсыз құстар»
21.00 Сериал «Вирази судьбы»
00.50 Шоу «Ну-ка, все вме-сте»
04.30 Т/х «Япырай»

ТӘУЕЛСІЗ СОТ – ЕЛ ТІРЕГІ

Мемлекетімізде сот билігі – өз өкілеттігін адам мен адамзаттың құқығы мен бостандығын қорғайтын, Қазақстан Республикасының біртұтас экономикалық және құқық кеңістігі жолында жүзеге асыратын биліктің дербес, тәуелсіз тармағы болып табылатыны баршаға аян. Сүйсінерлігі сол сот жүйесінде жүзеге асырылып жатқан жаңа реформалар – халқымыздың игілігі жолындағы басым бағыт екені көңіл қуантады.

Тағы бір айта кетерлік жайт, мемлекеттік құқық саясатын жүзеге асыру, сот құқықтық реформаны тереңдету, ұлттық құқық жүйесін жетілдіру мен өзара жақындастыру мақсатында көршілес елдермен тәжірибе алмасу да мемлекеттік саясаттан тыс қалмауы. Осының бәрі сайып келгенде, ең бастысы, бүгінгі күні еліміздің болашақ судьясын – өмір талабына сай, сот тәлімгерлік тәжірибеден, өндірістен өткен, адамгершілік, ар-ождан тазалығын, патриоттық сезімін, тәлім-тәрбиесін және өмірлік ұстанымдарын ескере отырып, жан-жақты білімді және білікті жастардан жасақтау қажеттігі – сот тәуелсіздігінің бір көрінісі ретінде жасалған оң қадам болып табылады.

Республикамызда сот жүйесін жетілдіру жолында реформалар тұрақты түрде жүзеге асырылып келеді. Сайып келгенде бұл қабылданған реформалардың түпкі мақсаты – судьялардың адалдығы мен кәсібилігі, әділдік және әділ сотқа қолжетімділік болып саналатын тәуелсіз және әділ сатылмайтын сот билігіне қол жеткізу, республика заңнамаларының бұлжымай орындалатынын, ал соттардың заңдылық пен әділеттілікті күзетінде тұратынына халықтың көзін жеткізіп, сенімін арттыру болып табылады. Өйткені сотына сенген ел, өзінің келешегіне сенетінін, балаларына алаңдамайтынын, мемлекетті сыйлайтынын, кәсібін уайымсыз жасап тәртіпке бас иетінін өмірдің өзі дәлелдеп отыр.

Халық сотқа соңғы үмітін арқалап келеді, әділдік сұрайды егер сот шешіміне

көңілі толмаса бүкіл мемлекетке өкпелейді деген пікір қалыптасқаны да баршаға аян. Сондықтан тәуелсіз соттың шешімдерін іске асыратын, сот билігін жүргізетін тұлға судья болғандықтан оған деген талап айтарлықтай күшейтілді. Ендігі жерде судья болу үшін сот саласында бес жыл еңбек өтілі бар, бір жыл тағлымнамадан, бір жыл сынақ мерзімінен өткен, одан кейін облыстық соттың жалпы жиналысында оң қорытынды алған адам ғана судья бола алады. Сотта қаралатын істердің заң аясында қаралуын қамтамасыз ету мақсатымен ендігі жерде барлық сот процестері сурет, бейнетаспаға жазу арқылы қаралатын болады, ол жазбаларды судьялар түзетуге мүмкіндіктері болмайды.

Халықтың сотқа деген сенімділігін арттыру мақсатында алқабилермен қаралатын қылмыстық істердің аясы кеңейіп отыр. Осы тағы басқа құрылымдық және ұйымдастырушылық шараларын жүзеге асыру сот билігінде заң үстемдігін қамтамасыз етеді. Бұл іс-шаралардың барлығы сайып келгенде еліміздің егемендігін баянды етіп, елімізді дамыған елдердің қатарына қосылуына алғы шарттар жасап, сот тәуелсіздігін барынша жетілдіре түсуге жағдай жасайтыны даусыз. Осылайша, тәуелсіз сот халықтың сеніміне ие болып, ел тірегіне айналу үшін мемлекет тарапынан барлық шаралар қабылдануда.

Бақыт ЖАПАРОВА,
Текелі қалалық
сотының бас маманы.

СОТ ЖҮЙЕСІНІҢ МАҚТАНЫШЫ

Судьялардың қызметін қамтамасыз етуде маңызды рөлді сот отырысының хатшысы атқарады.

Сот отырысының хатшысы лауазымына жоғары заң білімі бар не мемлекеттік қызмет өтілі бір жылдан кем емес немесе осы санаттағы нақтылы лауазымның тиісті функционалдық бағыттарына сәйкес салаларда кемінде екі жыл жұмыс өтілі бар болған жағдайда заң мамандығы бойынша арнаулы орта білімі бар адам тағайындалады. Ол кеңсе басшысы мен кеңсе меңгерушісіне бағынады және есеп береді.

Сот отырысының хатшысы өз жұмысында ҚР Конституциясын, «ҚР сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Конституциялық заңын, «Мемлекеттік қызмет туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл туралы», «Жеке және заңды тұлғалардың өтіншістерін қарау тәртібі туралы» ҚР заңдарын, облыстардағы, астанадағы және республикалық маңызы бар қалалардағы сот кеңселері туралы ережені және басқа да нормативтік құқықтық актілерді басшылыққа алады. Сот отырысы хатшыларының құқықтары мен міндеттері «ҚР Жоғарғы Соты жанындағы Соттардың қызметін қамтамасыз ету департаментінің (ҚР Жоғарғы Соты аппаратының) Нұр-Сұлтан қалалық соты кеңсесінің» басшысы бұйрығымен бекітілген бас маман – сот отырысы хатшысының лауазымдық нұсқаулығында көрсетілген.

Сот отырысы хатшысы Конституция мен заңнаманы сақтайды; азаматтар мен заңды тұлғалардың құқықтарының, бостандықтары мен заңды мүдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз етеді, азаматтардың өтініштерін заңмен

белгіленген тәртіпте және мерзімде қарайды, олар бойынша қажетті шаралар қабылдайды; өзіне берілген құқықтар шегінде және лауазымдық міндеттеріне сәйкес өкілеттіктерді жүзеге асырады; мемлекеттік және еңбек тәртібін сақтайды; өзіне заңмен белгіленген шектеулерді қабылдайды; заңнамамен белгіленген қызмет әдебінің нормаларын сақтайды. Сот отырысы хатшыларының жұмысы сырт көзге қарапайым әрі оңай болып көрінуі мүмкін. Бір қарағанда, сот отырысының хатшылары тараптардың жауаптарын қағазға түсіріп, хаттама жазып, іс құжаттарын реттеп отыратын жәй ғана маман сияқты. Алайда, сотта қаралатын кез келген істің өзіндік қиындықтары мен қатар істі өндіріске дайындау сатылары болады. Сот отырысы хатшысының жұмысы күрделі, көп салалы, сөйте тұра қызықты да.

Бұрын құжат айналымы, хаттамаларды толтыру қолмен рәсімделіп, кейіннен жазу машинкасында терілетін болса, бүгінде бұл жұмыста ілгерілеу бар, қазір сот отырысының барысы дыбыс-бейнежазба арқылы жазылып дайындалады. Барлық сот процестеріне бейне және таспаға жазу шараларын міндетті түрде енгізу судьяның бейне жазуды тоқтатуға немесе дыбыс жазу материалдарын редакциялауға мүмкіндігі болмайды.

Судьяның уақытты тиімді пайдаланып, өнімді жұмыс жасауы сот хатшысының біліктілігіне, іскерлігіне тікелей байланысты.

Ардақ БАЙМҰҚАШЕВА,
Көксу аудандық сотының
кеңсе меңгерушісі.

23 МАУСЫМ – МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІ КҮНІ

Тегінде мемлекеттің өркендеуі, халықтың әл-ауқатының артуы, қоғамның кез келген саласының дамуы – бірінші кезекте мемлекеттік қызметкердің еңбегіне тікелей байланысты екені де талассыз. Біздің елімізде де мемлекеттік қызметшінің алатын орны ерекше.

МӘРТЕБЕЛІ әрі жауапты қызмет

Атап айтсақ, мемлекеттік қызметші – мемлекеттік органда заңнамада белгіленген тәртіппен республикалық немесе жергілікті бюджеттерден не Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қаражатынан ақы төленетін лауазымды атқаратын және мемлекеттің міндеттері мен функцияларын іске асыру мақсатында лауазымдық өкілеттікті жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының азаматы болып табылады.

Қазақстан Республикасында мемлекеттік қызметкерлердің құқықтық мәртебесі ҚР Конституциясымен, ҚР «Мемлекеттік қызмет туралы» заңымен және басқа да нормативтік құқықтық актілермен реттеледі. Атап айтқанда, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы талаптарына сәйкес мемлекеттік қызметшінің мәртебесі Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген, мемлекеттік қызметте болуына байланысты шектеулері бар Қазақстан Республикасының азаматы ретінде мемлекеттік қызметшінің жалпы құқықтарын, бостандықтарын мен міндеттерін, сондай-ақ мемлекеттік қызмет ерекшеліктеріне негізделген құқықтарын, міндеттері мен жауаптылығын қамтиды. Мәселен, Қазақстан Республикасының азаматтары мемлекеттік қызметші мәртебесіне Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет саласындағы заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік лауазымға тағайындалған немесе сайланған кезден бастап ие болады және мемлекеттік қызметті тоқтатқан кезден бастап одан айырылады.

Нақты айтсақ, ұлт мәртебесін көтеретін, ел абыройын асқақтататын мемлекеттік қызметкер болу – жауапты міндет. Демек, мемлекеттік қызметші қай кезде де биліктің биік бейнесін, іскерлік

қабілетін көрсететіндіктен мемлекеттік қызметшілердің ең басты міндеті – халыққа адал қызмет ету. Сондықтан әрбір мемлекеттік қызметші болуға үміткер адамдар халық алдында жауапкершілікті сезіне білуі қажет. Оның үстіне мемлекеттік қызметшінің моральдық бет-бейнесі мен этикасына айрықша көңіл бөлінуінің астарында оның іскерлігі ғана емес, сонымен қатар айналасындағыларға құрметі мен ізеті де сараланатыны да кездейсоқ емес. Азаматтар мен заңды тұлғалар құқықтарының, бостандықтары мен заңды мүдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз ету, олардың өтініштерін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде қарау және олар бойынша қажетті шаралар қабылдау мемлекеттік қызметшінің негізгі міндеттерінің бірі болып табылады.

Мемлекеттік қызметшілердің жұмыс барысындағы басты құралы болып табылатын жаңа Әдеп жөніндегі кодексі. Бұл – жауапкершілік жүгін арттыратын, талаптар ауқымын белгілейтін маңызды құжат болып табылады және мемлекеттік қызметшілердің моральдық-этикалық келбетін ғана емес, сондай-ақ олардың өзін-өзі ұстау мәнерінің базалық стандарттарын бекіткен. Аталмыш кодексте мемлекеттік қызметшілер өздерінің күнделікті жұмысында қарапайымдылық, әділдік, адалдық, сатылмаушылық сияқты принциптерді күнделікті қызметінде қатаң ұстану керектігі жайлы атап көрсетілген. Сайып келгенде, абыройы мен ауыр жүгі қат қабат жүретін мемлекеттік қызметші міндетін мінсіз атқару мемлекеттік қызметте істейтін әрбір азаматтың асыл парызы болуы тиіс.

Бақыт ЖАМАНБАЛИНА,
Талдықорған қаласы
мамандандырылған
тергеу сотының
кеңсе меңгерушісі.

ЛАУАЗЫМ

СУДЬЯ - ӘДІЛДІК АЙНАСЫ

Судья – Қазақстан Республикасының Конституциясында және «Сот жүйесі және судьялардың мәртебесі туралы» Конституциялық заңында белгіленген тәртіппен сот төрелігін іске асыру жөніндегі өкілеттіктер берілген, өз міндеттерін тұрақты негізде орындайтын және сот билігін жүргізуші болатын мемлекеттік лауазымды қызметкері.

Соттан әділдік іздеп келген әр адам сот шешіміне қанағаттанып, билік төрінен ішкі жанайқайын түсініп тыңдай алатын, ұғына білетін парасатты, білімді, білікті судьяларға кезігуінің маңызы зор болғандықтан, саланы да осы бағытқа икемдеу уақыт талабы болып отыр. Халқымызда «Тура биде туған жоқ, туғанды биде иман жоқ» деген аталы сөз бар. Мұның мағынасы – билік айтушы ешкімді алапаймайтын адал, қара қылды қақ жарған әділ болу деген бабадан қалған астарлы ұғым.

Әділ қазылық ету – кез келген судьяның қасиетті парызы. Сондықтан ол заңды бес саусақтай біліп қана қоймай, ең бастысы адал, әділ болуы керек екені хақ. Өкінішке орай, адами қасиеті сынға түсер тынымсыз тірлікте абыройын асқақтатып, адалдығымен танылу екінің бірінің қолынан келе бермесі де белгілі.

Бүгінгі күні Қазақстан Республикасы судьяларының VII съезінде қабылданған «Судьялық әдеп кодексі» ережелерін бұзу судьяны заңға сәйкес тәртіптік жазаға тарту үшін негіз болып табылады. Бұл кодекстің қағидалары жұмыс істеп жүрген судьялар мен отставкадағы судьялар үшін міндетті. Әдеп кодексінің талаптарына сәйкес, судья берген антына берік болуға, қоғамдық қызмет пен тұрмыстық жағдайда кез келген әрекеттерді жүзеге асырған кезде, әдепсіз жүріс-тұрыстың көріністеріне жол бермей, судья лауазымының жоғары мәртебесіне лайық болып, әдеп нормаларын мүлтіксіз сақтауы тиіс. Судья сот билігінің беделін түсіруге әкеп соғуы және судьяның абыройына нұқсан келтіруі мүмкін кез келген іс-әрекеттерден аулақ болуы қажет.

Судья сот отырысын жүргізудің жоғары мәдениетін қамтамасыз етуге, өзін лайықты, әдепті ұстауға және тараптармен процеске қатысушылардан сондай қарым қатынасты талап етуге және олардың күмәнін туғызбауы үшін шаралар қолдануға тиіс. Қазақстандағы сот жүйесін әлемдік стандарттарға барлық параметрлермен сәйкес келтіру мақсатында сот жүйесінде ауқымды реформалар жүзеге асырылуда. Осыған орай, судья лауазымына тағайындауға біліктілік талаптары күшейтіліп, үміткерлерді іріктеуден өткізу тетігі қатаңдатылды. Сондықтан бүгінгі таңда әділдік айнасына айналып отырған судья лауазымына кездейсоқ адамдардың өтіп кетуіне мүмкіндік жоқ. Тек қойылып отырған талаптардан сүрінбей өткен азаматтар ғана бұл жауапты да мәртебелі мамандықтың иесі атанатын болады.

Салтанат АДЕНОВА,
Алматы облысы МАЭС-ның кеңсе меңгерушісі.

ЖОБА АЯСЫНДА

КІТАП – ЖАННЫҢ АЗЫҒЫ

РУХАНИ БАЙЛЫҚ КӨЗІ САНАЛҒАН КІТАПТЫ ОҚУ АРҚЫЛЫ ЖАН ДҮНИЕНДІ ЖАДЫРАТЫП, КЕРЕМЕТ СЕЗІМГЕ БӨЛЕНЕСІП, МҰНЫ БҮГІНГІ ЖАСТАРДЫҢ БІРІ БІЛСЕ, БІРІ БІЛМЕС. ӨЙТКЕНІ ЖАС ЖЕТКІНШЕКТЕР АРАСЫНДА КІТАП ОҚУ СІРЕДІ. ЗАМАН ТАЛАБЫ БОЛАР, ЦИФРЛЫ САУАТТЫЛЫҚ, ҰЯЛЫ ТЕЛЕФОН, ҒАЛАМТОР ДЕГЕН ДҮНИЕЛЕР КӨПШІЛІКТІ КІТАПТАН АЛЫСТАТА БАСТАДЫ.

Мемлекет басшысы Қ. Тоқаевтың ұлттық қоғамдық сенім кеңесінде берген тапсырмасына сәйкес БҒМ «Оқуға құштар мектеп» жобасын бекіткен болатын.

Әлем және қазақ әдебиеті, публицистика, ғылыми танымдық бағыттары бойынша үздік шығармалар ұсына отырып, оқырмандар қатарын көбейту мақсатында бекітілген аталмыш жоба аясында Панфилов ауданы, Нөдек ауылы, Нөдек орта мектебінің кітапханашысы жоба жоспарын жасап, оқырмандармен жаңаша жұмыс үрдісін бастады.

«Оқуға құштар мектеп» атты стенд және кітап көрмесі ұйымдастырылып оқырман назарына ұсынылды. Кітапхана қоры заман талабына сай балаларға қызықты ертегі, әдеби кітаптармен толықты. Оқушылардың

қызығушылығын оятып, оқырмандар саны артты.

Аталмыш жобасы аясында 1-2 сынып оқушыларын кітапханаға саяхат жасаттық. Мұхтар Әуезовтің «Абай жолы» эпопеясы оқырмандар назарына ұсынылды. «Менің сиқырлы әлемім» атты 4-сыныптармен тренинг өткізілді. «Ұлттық құндылығымыз туралы

не білеміз?» тақырыбында конференция өтті.

«Әдебиет әлемі» бойынша ақын жазушылардың шығармаларымен танысып, әдеби кітаптарға виртуалды саяхат жасады. Мұзбалақ ақын Мұқағалидың шығармашылығы мен өмірінен оқырмандарға бейне көрсетілім көрсетілді. 5-Сондай-ақ, 11 сыныптар арасында «Жырлайды жүрек» атты мәнерлеп оқу

байқауы өтті. Жүзден жүйрік жақсы нәтиже көрсеткен оқушылар жүлделі орындармен сыйлықтар мен марапатталды.

Жарты жылдық қорытынды бойынша көп кітап оқыған оқырмандар анықталып «Үздік оқырман» грамотасымен марапатталып және сыйлықтарға ие болды. 1-5 сынып оқушылар арасында бас жүлдені 4 сынып оқушысы Жансая Сембек иеленді. Ал, 6-11 сыныптар арасында 1 орынды 10 сынып оқушылары Айнұр Асқарбек пен Бірғаным Дәулетхан иеленді.

«Шеберлердің сиқырлы қаласы», «Қазақстан еліне сиқырлы саяхат», «Сиқырлы дүмән», «Сиқырлы қазғыш – таяқша» атты кітаптарды оқу бойынша аудандық байқау өтті. Онда 6 сынып оқушылары Бекдаулет Болат, Жаншырай Мұхтархан, Әдемай Хасенқызы, Ақару Оралбекқызы бақ сынап, байқауда 2 орын иеленді.

«Кітапхана – мәңгілік парасаттың ең киелі ғимараты», – деп Әбіш Кекілбаев кітапхананың адам өміріндегі орны мен маңызын айшықтап кеткен. Шындығында, кітапхана түрлі сұрақтардың жауабын табатын киелі орын. Ендеше, әрбір оқушыны кітапқа ынталандыру, кітап оқуға деген іңкәрлігін ояту баршаға ортақ міндет деп есептеймін.

Роза БАСШЫБАЕВА,
«Нөдек орта мектебі» КММ-нің
кітапхана меңгерушісі.
ПАНФИЛОВ АУДАНЫ

МЕРЕКЕ ҚАРСАҢЫНДА

Ел ішін індет жайлап, үлкенді де кішіні де дертке шалдықтырып, аурухана төсегіне таңған қиын қыстау кезеңде әрбір сырқаттың өмірі үшін күндіз-түні бір тынбай, жанталасып, ажалға араша тұрған облыстық инфекциялық аурухана қызметкерлерінің қажырлы еңбектері жайлы көпшілікке жария болғаны мәлім.

Қазіргі індеттің беті қайтып, жағдай қалыпқа түсе бастаған уақытта бұл ауруханада індетке шалдыққандарды оңалту орталығы ұйымдастырылып, мұқтаж жандарға есіктерін айқара ашқан екен. Күні кеше ғана адамзатқа төнген тажалмен тайталасып, тәжірибе жинақтап қалған аурухана қызметкерлері бүгінгі таңда сырқаттанған жандарды індет-тің салдарынан құлан таза айықтыру үшін қалтқысыз қызмет көрсетіп жатқанына мына бір хаттардың мазмұны арқылы көз жеткізуге болады. Оңалту бөлімшесінде емделушілер аурухананың бас дәрігері Біржан Оспановтың, бас дәрігердің орынбасары Анжелика Кимнің, емдеуші дәрігер Гүлзира Қаурамбекованың, медбикелер Маринаның, Кенженің, Динараның, Жаннаның, Ләззаттың, Жадыраның, Раушанның, медбауыр Нұрсұлтанның, тазалықшылар Динараның, Индираның және Флюраның аттарына ыстық ықыласты лебіздерін айтып, шынайы тілектерін білдірген. Сөзімізге дәлел ретінде ақ халатты абзал жандардың аттарына айтылған алғысқа толы хаттардың біразын оқырмандар назарына ұсынғанды жөн көрдік. Мәселен, аурухана емделушілері Сайлау Дөмебаев, Дәулетқан Омаров, Серікхан Мұқанов: **«Біраз уақыттан бері коронавирус ауруына шалдыққан біздер осы инфекциялық ауруханадағы оңалту орталығында ем-дом қабылдап жатырмыз. Бізді емдеп жатқан дәрігерлер, меірібікелер бізге мінсіз қызмет етіп, қолдарынан келген**

көмектерін көрсетуде. Аурухананың барлық палаталары мұнтаздай таза қалпында ұсталады. Қажырлы еңбегімен көзге түскен ақ халатты абзал жандар аурухананың бас дәрігері Б.Оспановқа, оның орынбасары А.Кимге, емдеуші дәрігер Г.Қаурамбековаға, медбауыр Н.Әуәліповке, медбикелер Жаннаға, Кенжеге, массажшы Динараға

айтар алғысымыз шексіз. Оларды кәсіби мерекелерімен құттықтай отырып, дендеріне саулық, еңбектерінің жемісті болуын тілейміз» деп шынайы тілектерін жазады.

Ауруханада емделген Мағрипа Ізбасарова: **«16 мамырда осы ауруханаға оңалту орталығына жатып, ем қабылдадым. Аурухананың бас дәрігері, емдеуші дәрігерім және бөлім қызметкерлеріне рахметімді айтқым келеді. Солардың ішінде емдеуші қыздар кез келген сәтте көмекке келіп, қол ұшын беріп, демел сақадай сай сауығып кетуіміз үшін қолдарынан келген емшаралардың бәрін жасады. Сондықтан орайы келгенде, медицина қызметкерлерінің мерекесімен құттықтай отырып, еңбектерінің жана беруін тілеймін»,** – деп лебізін білдіреді.

Аурухананың Е блогының 4 палатасында жатып, ем қабылдаушы Құралай: **«Талдықорған қаласындағы жаңа облыстық инфекциялық ауруханасының Е блогындағы оңалту орталығының дәрігерлерін, медбикелерін, медбауырды төл мерекелерімен құттықтаймын. Сіздерге зор денсаулық, сарқылмас байлық тілеймін. Шипалы қолдарыңызға Құдай дерт бермесін, адамдардың алғысына бөленіп, мәртебелеріңіз арта берсін. Адамдарды емдеп, олардың амандығы үшін жанталасып күресіп жүрген ақ желеңді абзал жандарды кәсіптік мерекелерінде марапаттап өтсе нұр**

үстіне нұр болар еді. Бұл оңалту орталығы заманауи аппараттармен жабдықталған, қызметкерлері білікті де білгір өз ісінің нағыз майталмандары, сондықтан осы орталыққа келіп емделгендердің сақадай сай сауығып кетуіне сенім мол», – деп ағынан жарылады.

«Біз облыстық инфекциялық ауруханасының оңалту бөлімінің қызметкерлеріне шынайы алғысымызды айтқымыз келеді. Өйткені, олар емделушілерге қалтқысыз қызмет көрсетіп, сапалы көмектерімен де, шипалы сөздерімен де демеп, сырқаттарынан сауықтыру үшін барлық емшараларды жалықпай қолданады. Орайы келгенде, емдеуші дәрігер Гүлзира Құрманғалиқызына, медбауыр Нұрсұлтанға, меірібікелер Ләззат, Раушан, Жадыраға, әсіресе, дене шынықтырушы Кенжеге, массажшы Динараға, тазалықшылар Динара мен Индираға ерен еңбектері үшін алғыс айтамыз. Меірамдарымен құттықтай отырып, оларға зор денсаулық, отбасыларына баянды бақыт тілейміз! Олардың адамдарға жасаған жақсылығы Құдайдан еселеп қайтсын!» – деп Нұркамал Мұқанқызы, Тұрсынхан Қожамқұлова Валентина Симагина, Роза Кишик, Анатолий Ументаев, Валерий Бедарев шынай алғыстарын жаудырады.

Осындай мысалдар аурухана ұжымының жұмылған жұдырықтай ұйымшылдықпен еңбек етіп, халықтың денсаулығын нығайту жолындағы ортақ іске өлшеусіз үлес қосып келе жатқаны жарқын дәлелі болса керек. Сондықтан біз де ұйымшыл ұжымды төл мерекелерімен құттықтай отырып, алдағы уақытта да қалтқысыз қызметімен халықтың талабын тап баса беруіне тілектестік білдіреміз.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

24 МАУСЫМ - СУДЬЯ ЖӘНЕ СОТ ҚЫЗМЕТКЕРІНІҢ КҮНІ

МЕМЛЕКЕТТІК БИЛІКТІҢ БІР ТАРМАҒЫ

Сот мемлекеттегі әділдіктің, қауіпсіздіктің, азаматтар құқығы мен бостандығын мінсіз қорғаудың кепілі. Еліміз Тәуелсіздігін алғалы бері біртұтас қоғам, бөлінбейтін мемлекеттің негізі қаланды.

Мемлекеттік биліктің үш тармағы – заң шығару, атқарушы және сот билігінің маңызы артты. Соған орай мемлекет атынан сот үкім шығаратын судьяларға да үлкен жауаптылық міндеттер жүктеледі. Тәуелсіздік алған кезден бері қолға алынған жарқын реформалар қазақстандық соттың беделін биіктетіп, халықаралық талаптарға барынша жақындатты. Ізгіліктің, жаңашылдықтың бастауы болған реформалар ізсіз

кеткен жоқ. Әсіресе, тәжірибеге алқабилер сотының енгізілуі, мамандандырылған соттардың құрылуы, сот сатыларының оңтайландырылуы, медиацияның дамытуы сот жүйесіндегі қарымы бөлек қадамдар. Елдегі әділдікке, қауіпсіздікке, тура төрелікке соттың жұмысына, сот шешімінің дұрыстығына қарап баға беріледі. Себебі соттың абыройы – мемлекеттің абыройы. Мемлекеттің бәсекеге қабілеттілігін анықтауда шетелдік

инвесторларға бағыт-бағдар берілерде ең бірінші әр елдің сот қызметіне, судьялар шығарған шешімдердің заңдылығына назар аударылатыны да сондықтан. Халықаралық деңгейдегі әріптестікті дамытқысы келетіндердің өз құқығының ғана емес, өз кәсібінің де заңға сай қорғалатынына күмән болмау керек.

Еңбектің еленгені жақсы. «Еңбегіне қарай – құрмет, жасына қарай ізет» болуы қызметкерлерді ынталандырады, жігерлендіреді. Ел Үкіметінің 2022 жылғы 31 наурыздағы қаулысымен 24 маусым «Судья және сот қызметкерлері күні» болып

белгіленуі тәуелсіз қазақстандық соттың қалыптасуына, даму кезеңінде аянбай тер төккен сот ардагерлерінің, судьялар мен сот қызметкерлерінің еңбегін дәріптеу, құрмет көрсету болып табылады. Еліміздегі кәсіби мерекелер тізбесіне қосылған бұл күннің сот саласы үшін мәні зор, маңызы бөлек. Биыл тұңғыш рет атап өтілгелі отырған кәсіби мереке құтты болсын!

Алматы облысы Талдықорған қаласының мамандандырылған тергеу соты.

В РАМКАХ АППК

УНИКАЛЬНЫЙ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЙ АКТ

КАК ВАМ ИЗВЕСТНО, УЖЕ ПОЧТИ В ГОД У НАС ДЕЙСТВУЕТ НОВЫЙ АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ПРОЦЕДУРНО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫЙ КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН (ДАЛЕЕ – АППК, КОДЕКС), НОВЫЙ КОДЕКС ПРЕДСТАВЛЯЕТ СОБОЙ ДОСТАТОЧНО УНИКАЛЬНЫЙ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЙ АКТ, РЕГУЛИРУЮЩИЙ ПОРЯДОК ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРОЦЕДУР, ВНУТРЕННИХ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРОЦЕДУР ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОРГАНОВ, А ТАКЖЕ ПОРЯДОК РАЗРЕШЕНИЯ СПОРОВ В СФЕРЕ ПУБЛИЧНЫХ ПРАВООТНОШЕНИЙ. РАНЕЕ В КАЗАХСТАНЕ ТАКОГО КОДЕКСА НЕ СУЩЕСТВОВАЛО.

Кодекс состоит из двух частей – процедурной и процессуальной. В первой будет отслеживаться, как соблюдаются все процедуры при приеме обращения, и ответы по ней. Вторая часть АППК посвящена рассмотрению споров в суде.

В новом кодексе есть такое понятие, как презумпция виновности госоргана. А судья на этот раз будет в активной роли. Его главная задача – помочь гражданину. Прокуроры участвуют только в четырех случаях: налоги, таможня, экология, бюджет. Госорган и заявитель остаются один на один. Ответственность госслужащих повысится в разы.

Еще одно нововведение – это институт отвода. Гражданин имеет право

заявить отвод административному органу, должностному лицу, иметь представителя, а также знакомиться со всеми материалами дела. Еще один из важнейших принципов – охрана права на доверие. Это значит однажды принятое решение госорганов является законным и последовательным и не может быть отменено, если в этом нет вины гражданина, Кодексом закрепляется совокупность гарантий, позволяющих гражданам активно участвовать в процессе принятия управленческих решений.

Согласно АППК административные процедуры и административное судопроизводство будут осуществляться на основе единых принципов, среди которые особое внимание привлекают

следующие:

принцип приоритета прав - все сомнения, противоречия и неясности законодательства об административных процедурах толкуются в пользу участника административной процедуры; запрет злоупотребления формальными требованиями - административному органу, должностному лицу запрещается отказывать в реализации, ограничивать, прекращать право участника административной процедуры, а также возлагать на него обязанность с целью соблюдения требований, не установленных законодательством; охрана права на доверие - доверие участника административной процедуры к деятельности административного органа, должностного лица охраняется

законами; активная роль суда - суд, не ограничиваясь объяснениями, заявлениями, ходатайствами участников административного процесса, представленными ими доводами, доказательствами и иными материалами административного дела, всесторонне, полно и объективно исследует все фактические обстоятельства, имеющие значение для правильного разрешения административного дела; по собственной инициативе или мотивированному ходатайству участников административного процесса собирает дополнительные материалы и доказательства; вправе высказать свое предварительное правовое мнение по правовым обоснованиям, относящимся к фактическим и (или) юридическим сторонам административного дела.

Очень важно, что согласно АППК бремя доказывания несёт административный орган, вынесший обременительный административный акт или по фактам явившимися основаниями для отказа в совершении испрашиваемого действия (бездействия). При этом предусмотрена возможность до-

судебного урегулирования публичных споров. Таким образом, гражданам и юридическим лицам достаточно обратиться с жалобой к вышестоящему административному органу для урегулирования публичного спора, а предусмотренные АППК нормы позволят разгрузить и без того загруженные суды.

Это только часть новелл, которые действуют с 1 июля прошлого года.

Таким образом ожидается, что принятие АППК приведет к повышению прозрачности и эффективности деятельности государственных органов, закреплению гарантий защиты прав граждан и бизнеса в процессе принятия решений государственными органами и при рассмотрении споров с государственными органами в вышестоящем органе и суде, снижению коррупционных рисков и нагрузки на судебную систему.

Гульнар БЕКТУРГАНОВА,
судья специализированного межрайонного административного суда
Алматинской области.

СУДЕБНАЯ СИСТЕМА

ДЛЯ ПРОЗРАЧНОСТИ И ДОСТУПНОСТИ

В настоящее время вряд ли можно нам говорить о том, что наша судебная система является закрытой. Это абсолютно не так. Прежде всего, в связи с тем, что существуют нормы уголовно-процессуального законодательства, которые говорят о том, что все наши судебные процессы являются открытыми. И закрытыми процессы являются, в соответствии со статьёй 29 Уголовно-процессуального кодекса Республики Казахстан, только в тех случаях, когда к этому имеются определенные запреты. Приговор суда и постановления, принятые по делу, во всех случаях провозглашаются публично. По делам, рассмотренным в закрытом судебном заседании, публично провозглашаются только вводная и резолютивная части приговора.

Казахстанская судебная система внедрила в свою работу более современные и открытые форматы взаимодействия с обществом. Речь идет о 100-процентном электронном суде. Во всех судах Республики Казахстан заработала новая автоматизированная информационно-аналитическая система «Төрелік», которая интегрировала в себе весь электронный архив судебных документов, интернет-ресурсы судов и один из главных инструментов для диалога с судами – сервис «Судебный кабинет». Следует отметить, что на сегодняшний день в

Судебном кабинете успешно функционирует сервис по направлению в суды дел об административных правонарушениях органами, уполномоченными возбуждать административные дела, все протоколы об административных правонарушениях и дела поступают в электронном виде в специализированные административные суды и в суды, рассматривающие административные дела.

Автоматизирован документооборот между судами и органами исполнительного производства (государственные судебные исполнители, частные судебные исполнители). Введен в эксплуатацию функционал по приему из судов исполнительных документов в электронном формате и электронному санкционированию судами постановлений судебных исполнителей по всей Республике. Исполнительные документы судами также направляются в электронном формате.

Необходимо отметить, что все сервисы дорабатываются и улучшаются с учетом предложений представителей юридической общест-венности, адвокатов и госорганов, а также по мере развития ИТ в мире и изучения успешного опыта других стран. К примеру, в «Судебном кабинете» запущен модуль, позволяющий Министерству финансов РК получать решения

суда о признании потенциально поставщика недобросовестным участником государственных закупок. В обновленной версии «Судебного кабинета» усовершенствованы шесть разделов, в том числе судопроизводство (подача исков, заявлений, апелляционных/частных жалоб, кассационных ходатайств и др.), отправка писем и обращений в судебные органы, поиск судебных дел, апостилирование официальных документов, исходящих из судебных органов.

Развитие современных информационных технологий в процессе отправления правосудия стало приоритетным направлением в деятельности Верховного Суда. Эта работа направлена на достижение доступности, оперативности правосудия, максимальной прозрачности судопроизводства. Вводимые новшества, связанные с применением информационных технологий в судебной системе Республики Казахстан, оказывают положительное влияние не только на оперативность всех процессов, но и на качество отправления правосудия. Это способствует в свою очередь росту доверия граждан к судебной системе и усилению конкурентоспособности Республики Казахстан на международной арене.

Ержан ЖАНУЗАКОВ,
судья СМУС
Алматинской области.

МЕДИАЦИЯ

КАК ЕДИНСТВО ДВУХ ЭЛЕМЕНТОВ

В нашей республике с 01 января 2016 года на законодательном уровне путем включения в новый Гражданский процессуальный кодекс, действует судебная медиация. Споры (конфликты), возникающие из гражданских, трудовых, семейных и иных правоотношений с участием физических и (или) юридических лиц, а также рассматриваемые в ходе уголовного судопроизводства по делам о преступлениях небольшой и средней тяжести, об уголовных проступках, если иное не установлено законами Республики Казахстан, и отношения, возникающие при исполнении исполнительного производства являются сферой применения медиации.

Порядок и процедура проведения медиации, установленные статьями 179-180 ГПК РК, соглашение об урегулировании спора (конфликта) в порядке медиации может быть заявлено сторонами в судах первой, апелляционной и кассационной инстанции. При проведении судебной медиации, передача дела в производство другого судьи не обязательна, по ходатайству сторон процедуру медиации может провести и судья, в производстве которого находится дело, тем самым стороны экономят свое время и время суда. Судья, осуществляющий примирительные процедуры, при проведении су-

дебной медиации руководствуется нормами, установленными Законом «О медиации» и ГПК. Соглашение об урегулировании спора (конфликта), достигнутое сторонами медиации при проведении примирительных процедур, заключается в письменной форме и подписывается сторонами. При достижении сторонами соглашения об урегулировании спора (конфликта) в порядке судебной медиации судья, в производстве которого находится дело, выносит определение, постановление о его утверждении и прекращении производства по делу.

Институт примирения в обновленном гражданском судопроизводстве можно рассматривать как единство двух элементов – права, регулирующего процессуальные действия суда по примирению. Наряду с разъяснением преимуществ примирительных процедур, к которым можно отнести сохранение между сторонами взаимоотношений, отсутствие дальнейших споров и конфликтов, а также связанных с этим нервных и материальных затрат, потерь личного времени, проблем с исполнением судебного решения и т. д.

Айнур ОРМАШЕВА,
главный специалист
Талдыкорганского
городского суда.

АВФ

МИНИМИЗИРУЕТ НЕПРОЦЕССУАЛЬНЫЕ КОНТАКТЫ

Целью оснащённости залов судебных заседаний системами аудиовидеофиксации во всех регионах страны, а также ведения аудиовидеозаписей судебных процессов является повышение общественного контроля гражданского общества за законностью отправления правосудия, беспристрастностью судей. Это в свою очередь позволит повысить степень доверия общества к национальной судебной системе. Дальнейшая автоматизация и информация деятельности судов, в основе которых лежит комплекс, включающий использование передаваемых технологий, изучение международного опыта, способствует повышению конкурентоспособности Казахстана, повышению эффективности и транспарентности деятельности судебной системы и доверие к судебной системе со стороны общества в целом.

Благодаря повсеместного внедрения электронного судопроизводства в работу судов судебная система сейчас стала более открытой, гласной и прозрачной, что приводит к повышению доверия общества к судам. Для граждан быстрота и допустимость получения информации и документов имеет высокое значение. Кроме того, введение

аудиовидеозаписей судебного заседания сэкономит время на составление протокола заседания, время для снятия с него копии в целях ознакомления с ним участников процесса, а также снизит риск уничтожения бумажного документа.

Кроме этого, введение аудиовидеозаписи судебного заседания позволит сэкономить

время на составление протокола заседания, время для снятия с него копий в целях ознакомления с ним участников процесса, а также снизит риск уничтожения бумажного документа. Кроме этого, аудиовидеофиксация позволит устранить многочисленные замечания, связанные с документированием судебного заседания.

Стоит отметить, что видеозапись, в отличие от традиционного протоколирования на бумаге, фиксирует не только слова, но и интонацию, а также реакцию всех участников судебного процесса, что позволяет более объективно, беспристрастно оценивать позиции всех участников процесса, избегая интерпретации и субъективных факторов. Таким образом, введение в судопроизводство аудиовидеофиксации позволит сделать судебный процесс более транспарентным.

Преимущества системы аудио - видеофиксации судебных процессов очевидны.

Во-первых, аудио - видеофиксация (далее - АВФ) судебных процессов в реальном времени дисциплинирует всех участников: судью, гособвинителей, адвокатов, а также стороны. Во-вторых, при возникновении спорных моментов, не разрешенных в ходе процесса и вызвавших неудовлетворенность, обе стороны могут обратиться к электронной записи, чтобы убедиться в своей правоте или неправоте. В-третьих, система АВФ служит своего рода страховкой для судей и других лиц, осуществляющих свои служебные полномочия на процессе, в случае преднамеренного оговора или похожих ситуаций. И, наконец, фиксация судебного процесса минимизирует непроцессуальные контакты, а это одна из мер антикоррупционной политики судебной системы.

Жанель КАДЫРОВА,
главный специалист, секретарь
судебного заседания СМЭС.

КӨРКЕМ ЖҮЗУ

Нұр-Сұлтан қаласында көркем жүзуден ашық чемпионат өтті. Жарыста көркем жүзу шеберлері еркін жүзуден 5 номинация бойынша сынға түсті.

Чемпионат Қарағанды, Теміртау, Алматы, Нұр – Сұлтан және Талдықорған қалаларынан келген командалар арасында өткізілді. Топтық жарыста жүзу стилімен ерекшеленген қыздар жүлделі бірінші орынға ие болды. Ал дуэттік жарыста Жанерке Сейітжан мен Айша Мұратова бірінші орынды иеленсе, Жансая Әбдіқадір мен Амина Жанатбек екінші орыннан көрінді. Жекеде өнер көрсеткен жас спортшы-

ЖҮЛДЕМЕН ОРАЛДЫ

лар арасынан Алинура Каримова бірінші орынға, Жанерке Сейітжан екінші орынға лайық деп табылды. Сонымен қатар жарыста «Нәзік ару» номинациясымен Алинура Каримова марапатталса, «Ең креативті дуэт» номинациясы бойынша Жанерке Сейітжанова мен Айша Мұратова жеңіс тұғырынан көрінді. Қыздардың жаттықтырушысы болып табылатын Дания Талғатова «Ең мейірімді төреші» номинациясымен марапатталды.

ФУТБОЛ

ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАР ЖЕҢІС ТҰҒЫРЫНДА

Еліміздің астанасы Нұр-Сұлтанда футболдан Ұлттар лигасы аясында тартысты ойын өтті.

30 мыңға жуық көрерменді жинаған осы жолғы ойында ел футболшылары тарихи жеңіске жетті. Үш елмен тартысқа түскен Қазақстан құрамасы Молдова және Беларусь елдерімен тең түссе, Әзірбайжан елінен келген футболшыларды 2: 0 есебінде ұтты. Ал, Словакия елінің спортшыларымен кездесуінде 2:1 есебімен жеңді. Айта кетейік Қазақстан құрамасы Ұлттар лигасының С дивизионында 10 ұпаймен көш бастап тұр. Тізімнің келесі сатысында 6 ұпаймен Словакия елі, 4 ұпаймен Беларусь елі тұр. Ал, 2 ұпай жинаған Әзірбайжан елі тізімнің соңына жайғасты. Ұлттар лигасы аясындағы ойындар мұнымен бітпейді, яғни Магомед Адиев баптайтын алаң иелерін қыркүйек айында Беларусь және Әзірбайжан елдерімен кезекті матч күтуде. Футболшыларды Магомед Адиев баптағалы 4 кездесудің 3-еуі жеңіспен аяқталса, біреуі тең есеппен түскен. Алдағы уақытта да кәсіпқой баптаушының шәкірттері елімізге көптеген жеңіс әкеледі деген сенімдеміз.

ТЕҢБІЛ ДОП ШЕБЕРЛЕРІНІҢ ТАРТЫСЫ

Талдықорған қалалық «Болашақ» стадионында Алматы облысы чемпионатының футболдан финалдық ойындары өтті.

Тартысты ойынға еліміздің 2 ауданы және 2 қаласынан 80-ге жуық спортшы қатысты. Жа-

рыс қорытындысы бойынша Талдықорған, Қонаев қаласы мен Жамбыл, Панфилов ауданы финалға жолдаманы жеңіп алды. Ойын барысында бірінші орынға Талдықорған қаласының футболшылары лайық деп табылса, 2 орынды Жамбыл ауданынан келген спортшылар қанжығалады. Жүлделі 3 орынды Панфилов ауданынан келген теңбіл дөп шеберлері иеленді.

БОКС

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТУРНИР

«Өркен» спорт сарайында 2006-2007 жылғы жасөспірімдер арасында бокстан Республикалық турнир өтуде.

«Халық қаһарманы» генерал Бақытжан Ертаевтың және ауған соғысы ардагерлерінің жүлдесіне арналған жарыста Талдықорған, Алматы, Текелі қаласы мен Қарасай, Қаратал, Кеген, Ескелді, Іле аудандарынан келген 17 команда, яғни, 100-ге жуық былғары қолғап шеберлері бақ сынасуда.

Турнирде 54 - тен 80 келіге дейінгі салмақтағы боксшылар өзара сайысқа түсті. Олардың арасында бірінші, екінші және үшінші орындардан көрініп, басымдылықпен жеңіске жеткендер аз болмады.

Райымбек ауданына қарасты Нарынқол ауылында Қазақстан Республикасы Рәміздерінің 30 жылдығына орай, әлем кубогының иегері, Еуропаның екі дүркін чемпионы, Азия чемпионы, Әлем чемпионатының екі дүркін қола жүлдегері Елмұрат Қайыпжановтың жүлдесіне арналған Республикалық ашық турнир өтті.

Жарысқа Қырғызстан Республикасы, Солтүстік

Қазақстан, Қостанай, Алматы, Жамбыл облысы және Астана қаласынан келген 170-ке жуық жасөспірім қатысты.

2007-2008 жылғы былғары қолғап шеберлері арасында өткен турнирде спорт саңлақтары өздерінің кәсіпқойлығы мен жақсы дайындықтарын көрсетті. 44, 80+ келі аралығындағы боксшылар жекпе-жекке шығып, жүлделі орындарға ие болды.

Материалдарды дайындаған: Айнұр БЕКМОЛДИНА

АУЫР АТЛЕТИКА

ҚОРЖЫНДА ҚОС ҚОЛА БАР

Мексиканың Леон қаласында ауыр атлетикадан өтіп жатқан жасөспірімдер арасындағы әлем чемпионатының алғашқы екі күнінде қазақстандық спортшылар екі қола медаль жеңіп алды.

Әлемнің 40-қа жуық елінен келген 205 ауыр атлет 10 салмақ дәрежесі бойынша сынға түсіп жатыр. Әлемдік додада Қазақстанның 9 (5 ер, 4 қыз) спортшысы да өнер көрсетуде. Жарыстың алғашқы күнінде қыздар арасында 40 кило салмақта бақ сынаған Александра Беленко әлем чемпионатының қола жүлдегері атанды. Қос сайыста 125 кило (55+70) зілтемірді көтерген отандасымыз үздік үштіктің қатарынан көрінді. Бас жүлдені колумбиялық Эстрада Велез (128 кг, 55+73) иеленсе, күміс жүлде үндістандық Вяхаре Аканшаға бұйырды. Ол – 127 (59+68) килоны еңсерді.

Ал жарыстың екінші күнінде ерлер арасындағы сайыста 55 килодағы Ерасыл Омаров екі жаттығуда 224 (100+124) кило зілтемірді бағындырып, ел қоржынына екінші қола жүлдені салды. Алтынды Үндістан өкілі Гурунайду Санапатхи (230 кг, 124+126), күмісті Сауд Арабиясының спортшысы Али Маджиду олжалады – 229 кг (105+124).

ФРАНЦИЯДА ТОП ЖАРДЫ

Жұптық сындағы Қазақстанның бірінші ракеткасы Анна Данилина украиналық Валерия Страховамен бірге Францияның Биаррице қаласында ұйымдастырылған W60 турнирінің чемпионы атанды.

Жарыстың бірінші ракеткалары болып тіркелген Анна Данилина мен Валерия Страхова финалда аргентиналық Мария Лурдес Карле және ресейлік Мария Тимо-феевамен бас жүлдені сарапқа салды. Бірінші партияда аргентиналық - ресейлік жұп 6:2 есебімен басымдық танытса, екінші партияда Анна мен Валерия есе қайтарды – 6:3. Шешуші бәсекеде қазақстандық - украиналық теннисшілер супер тай-брейкте қарсыластарынан жеңісті жұлып алды – 14:12.

Осылайша, Анна Данилина жұптық сындағы өзінің 25-ші титулын жеңіп алса, Страховамен бірге қатарынан бесінші турнирде үздік шықты. Сондай-ақ бұл Анна Данилинаның ITF санатындағы 24-ші жеңісі. Данилина осы жылдың қаңтарында Сиднейде WTA 250 сериясы турнирінде бразилиялық Беатрис Хаддад Майямен бірге жеңіске жеткен болатын.

Материалдар Egemen.kz сайтынан алынды.

ТӘМСІЛ

ӘЙЕЛ ЖҮРЕГІНДЕГІ КІШКЕНТАЙ ҚЫЗ

Өмірде бір бай кісі болыпты. Ол бұл дүниеде қолы жеткен нығыметтерінің баршасына риза болса да, қалап алған жарына көңілі толмапты. Әйелінің мінезі, жүріс-тұрысы, қонақ күтімі, сөзі мен күлкісі де оның қолайына жақпапты.

Бір күні ол данагөй қарттың алдына келіп жүгініпті. Сөзді мұқият тыңдаған дана:

— Ол қызды өзің қалап алдың ба, әрі оның қыз күніндегі мінез-құлқын білесің бе? — деп сұрапты. Сонда әлгі кісі:

— Иә, өзім сүйіп қосылдым. Қыз күнінде өте сыпайы, салихалы жан еді, кейін өзгеріп кетті. «Қыз күнінде қыздың бәрі жақсы, жаман әйел қайдан шығады?» — дегендей, соның сырын өзім де білмей басым қатты, — депті. Сонда әлгі дана қарт:

— Балам, Алла тағала адамға ұрпақ силайды, кімге қаласа ұл, кімге қаласа қыз, кімге қаласа екеуін де береді. Ал жаман әйел немесе жаман еркекті адамдардың өздері жасап алады. Әйеліңнің «сүйкімсіз» жанға айналуына сенің өзің кінәлісің. Есінде болсын әр әйел өзінше бір әлем. Ол әлемді өзіңнің әлеміндей етемін деп күшке салсаң, оның қалыптасқан жүйесін бүлдіресің. Ал бұзылған жүйеден бір кездегі кереметтерді қайтадан күту әбестік болар, — депті. Сөздің мәнісін түсінген әлгі адам сана таразысына салып, өзінің әйелі алдындағы жауапкершілігін әділ әрі толық өтей алмағандығы үшін әйелін өзіне қарсы қойып алғандығын, соның нәтижесінде оның «сүйкімсіз» жанға айналып кеткенін ұғып: «Жақсы жерге келген келін - келін, жаман жерге түскен келін - келсап», — деген халық даналығының мәніне бойлап, іштей қатты өкініпті. Кетерінде дана ақсақалдан:

— Енді не істесем оң болар еді? — деп кеңес сұрапты. Сонда данышпан:

— Балам, еркек кіндіктің қашанда есінде жүретін бір ережесі бар. Соны ұмытпасаң алдағы күндерінде әйелің көзіңе «сүйкімді» бола бастайды. Қыз деген нәзік үміт пен аяулы сезіммен ғұмыр кешетін нәзік жаратылыс. Олардың жасы қаншаға келсе де, жүректерінде сол бір үлбіреген нәзік сезім мен ер адамға деген қалтқысыз сенімнен құралған бала күнгі бейнесі орнығып қалады. Жүректеріндегі сол «кішкентай қыз» ол ақсамайлы әже болса да, сол балғын, пәк күйінде қала береді. Талғамсыз еркектер әйел жүрегіндегі сол «кішкентай қыздың» бейнесін көре алмай, пұшайман болып өтеді. Әйеліңіз ханышайым болса да, от басы, ошақ қасындағы күлді-көмеш шаруа әйелі болса да, олардың жүрегінде мәңгілік қартаймайтын қыз бейнесі барын ұмытпаңыз. Талғампаз болсаңыз сол бейнені көре аласыз, көре білсеңіз әйеліңізді мәңгі сүйіп өтесіз. Әйелді аяласаңыз өміріңіздің қалай нұрға бөленгенін байқамай қалатын нағыз бақытты еркекке айналасыз. Еркек бақытының ережесі осы, — депті сабырлы үнмен.

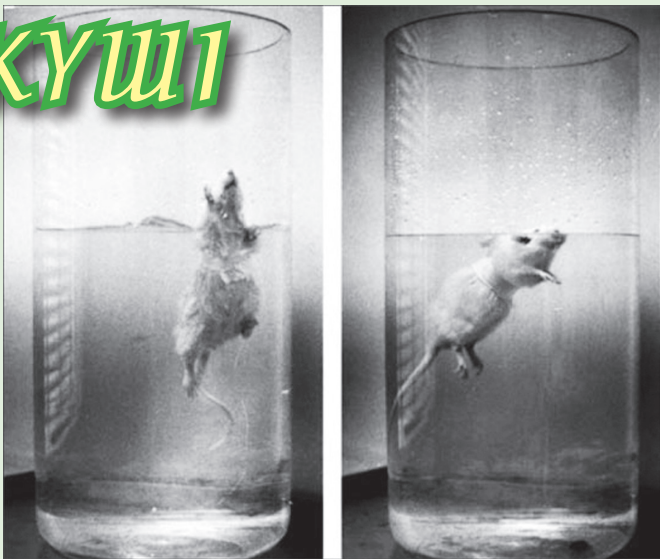
kamshy.kz. сайтынан алынды.

ҚЫЗЫҚТЫ ДЕРЕК

ҮМІТТІҢ КҮШІ

Психобиолог др. Курт Пол Рихтер 1957 жылы Джон Хопкинс университетінде тышқандарға жасаған зерттеуінде «Үміт» күшінің, яғни «үмітті үзбеудің» өмірге деген құлшыныс үшін қаншалықты маңызды екенін айқындайтын нәтижелерге қол жеткізеді.

Ассистенттерімен бірге бір топ тышқандарға жүргізген тәжірибеде шыны ыдысқа жартылай су құйып, тышқандардың су бетінде қанша уақыт тұра алатынын анықтамақ болады. Тәжірибенің алғашқы сатысында тышқандардың 15 минутқа жуық су бетінде қалғы алғандарын байқайды. Алайда келесі кезеңдерде бұл уақыттың ілгерілеп кейбір тышқандардың сағаттап су бетінде қалғы алғанына куә болады. Мұның себебін анықтау үшін др. Рихтер мен ассистенттері тышқандардың бір бөлігін соңғы сәтте, өлуге шақ қалғанда судан шығарып алады. Үстілерін құрғатып, біраз уақыт басқа тышқандардың жанына жіберіп, кейін қайтадан суға жібереді. Арты-артынан қайталанған бұл тәжірибеде, әр келесі суға жіберілгенде тышқандардың алдыңғыдан да ұзағырақ суда қалғы алатындарын байқайды. 24 сағаттан кейін қайталанып жүрген бұл тәжірибеде бұған қатысқан тышқандар мен қатыспаған тышқандар арасында үлкен айырмашылық анықталады. Тәжірибеге қатысқан тышқандар жағдайдың тым үмітсіз емес екендігіне сеніп, өмірге деген құлшынысы, төзімділігі артқаны байқалады. Солайша, тышқандардың 60 сағатқа дейін суда қалғы алғандығы тіркелген. Зерттеу нәтижесінде тышқандар басына төнген бұл жағдай өмірінің соңы еместігін, бұл қиыншылықтан құтылатындығына күдер үзбейтін халге келеді. Олар әр кезеңде алдыңғыдан да көбірек құлшыныс жасаудың, тірі қалудың себепкеріне ие болған еді. Оларды тірі қалуға итермелеген күш «үміт» болатын.

Bilim.all.kz сайтынан алынды.

ӨЗІЛ-ШЫНЫ АРАЛАС

«Қиярқың бөшкесіндей»

Талай жыл қызметтес болған белгілі ақындар Жұматай мен Тоқтасын бір-бірін өлеңмен қағытуға бейім еді. Бірде Тоқаң: «Жұматай, босқа отырғанша бір-бірімізге өлең шығарайық?» дейді. Тосын шумақтарды төгілтуге әбден төселіп алға Жүкең:

— Жасыңыз үлкен, алдымен сіз бастаңыз, — деп, кішілік танытады.

Сонда ақын ағасы:

«Жұматай деген пәңгі бас,

Қаламақың да маңдымас.

Өлең — очерк жазам деп,

Болып алдың қаңғыбас!...» деп, інісінің іссапаралардан мақала, сұхбаттың орнына өлеңмен оралатындығын бетіне басады. Жымия күлген Жүкең өз кезегі келгесін:

«Қатын көрсе құнжыңдап қуанатын,

Қиярдың бөшкесіндей жуан ақын.

Жыласа жүн-жүн ішіп жұбанатын,

Кіндігін қытай кескен Суан ақын...» деп, ақын

ағасының арқасынан қағыпты.

«Сәлеметсіз бе?»

«Таныс» келіншегімен қолтықтасып келе жатқан Тоқаңның алдынан әйелі шыға келіпті. Оның сасқалақтағаны сондай өзін байқамай өтіп бара жатқан әйеліне:

— Сәлеметсіз бе? — депті.

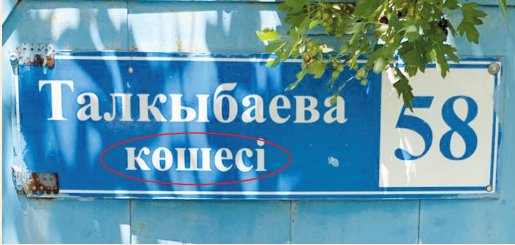
«Күшікті кім жегізген»

Кезекті бір бас қосудан «тойып» қайтқан Тоқтасын ағамыздың жолбойында жүрегі айныды. Ауыздан түсе қалған «тегін дүниеге» қаңғып жүрген күшік келіп кіріскен ғой. Сонда тербетіліп тұрған ол:

— Так... мынау күрішті К — әк—еннің... анау с — с — әбізді Сәкеннің үйінен... қуырдақты Қатайдікінен... ж — ж — жедім... С — о — н — да кү — шік—ті кім жегізді?! — деп таңданыпты.

Тұрлыхан КӘРІМ

СӨЗ ЖОҚ

Суреттерді түсірген: А. НҰРЖАПАР.

Құрылтайшы
"АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ

Баспахана директоры
Бақберген ТҮКІБАЕВ

Бас редактор
Айтақын БҰЛҒАҚОВ

Редакция алқасы:

Сарби ӘЙТЕНОВА — редактордың орынбасары

Арайлым НҰРЖАПАР — тілші

Айнұр БЕКМОЛДИНА — тілші

Кезекші редактор: А. БЕКМОЛДИНА.

Газет Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрлігінде
2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп,
№ 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады.
Жарияланған мақала авторларының пікірлері
редакция көзқарасын білдірмейді.
Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны
мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде
"Алматы-Болашақ" АҚ филиалы
"Офсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы,
Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru
Сайты: alatau_gazeti

Газет 07.08.2000 жылдан бастап шығады.

Таралымы 2500
Тапсырыс № 604

Индекс 15534